

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A szerb király házasodik.

Zimony, július 22. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Sándor király tegnap este jegyet váltott *Draga Masin* asszonnyal, egy mérnök özvegyével, néhai *Panta* kerületi elöljáró leányával, aki *Natália* királynéknak udvarhölgye volt.

Budapest, július 22.

(e.) A politikai égbolt olmos felhői közül egy idilli napsugár pattant elő. Szerbia huszonnégy éves uralkodója viszontagságokban és szenvedésekben oly gazdag életének új fordulópontjához ért. Élettársat választott magának és ma már megtörtént az eljegyzés, amelyről nagy érdekű proklamációban értesítette a szerb népet. Tisztán szívére hallgatva és követve az Obrenovics-fejedelmek példáját, a szerb nép gyermekei közt, egy mérnök özvegyében találta meg hitvesét a fiatal, huszonnégy éves király s azzal az önérettel és férfiasággal, amely sok tettet jellemzi, és nem egyszer bámolatba ejtette a világot, hangoztatja kiáltványában, hogy joga volt így választani, mert „ma már az államok uralkodóinak politikáját többé nem a rokonsági viszony irányítja, hanem a népek érdekei.“ Bölcs szavak ezek, méltók egy hatalmas ország uralkodójának ajkaira is.

A fiatal király e kiáltványban szép emléket állít szerelmének és a sorok közt kiönti fájdalmát, amely szüleinek feldult családi élete miatt még folyvást nyugtalanítja. Az ő szerencsétlen sorsukkal támogatja szívének elhatározását és őket vádolja ország-világ előtt, midőn igéri azt az igyekezetét, hogy „boldog házas élete által is példát adjon népének.“

A szerb nép bizonyára örvendő szívvel fogadja a nagy meglepetést, amely a szerelem lágy húrjain egyszerre fölrázza a szélső Kelet felé aggódva figyelő Európa népeit.

Disszonáns hangok ne is zavarják a belgrádi szerelmi dal akkordjait, amelyek megint egy volt udvarhölgy szerencséjéről beszélnek el tündérmesét. Az Obrenovics-dinasztia őse egy emberöltővel ezelőtt még sertéskereskedő volt, országa kicsiny és fejletlen, trónját ingatják a Balkán események szédületesen gyors fordulatai, de azért minden ujára tiz leány is jutott volna az európai uralkodó családokból Sándor királynak. Mesebeszéd volt a sok háztűznézésről és kosarakról szóló újsághír. Csakegy Balkán államocskája fedelme, de fejedelem mégis, délceg természetű, férfiasan szép, a lélek és szív nemeségével és komoly szándéka bizonyára készséges meghallgatásra talált volna olyan uralkodó családoknál is, amelyeknek származása a multak kódébe szőtt legendákba vész el. Ezeknél a családoknál is csöndesen beletörődnek már abba a gondolatba, hogy egy hadnagy-báró, vagy professzor és festő a szív hatalmával befurakodott közéjük. Nem a kikoszarás miatt érzett elkeseredés emelte tehát a szerb hivatalnok leányát hazájának trónjára, hanem királynak szent érzése, amely a romantika aranyzálaival fűzi az ifjut imádottjához.

Bizonyos, hogy Sándor királynak sok akadályt kellett legyőznie, míg valóra váltatta szívének álmait. Vajjon ellenezte-e atyja Milán király? Alkalmassint nem is tudott róla, mert hosszabb idő óta Karlsbadban van és hogy az eljegyzés ma távollétében történt és hogy Milán király hirtelen elutazott Karlsbadból, annak jele, hogy az ifju király még atyjától sem kért ebben a dologban tanácsot

és már csak a befejezett tényről értesíthette őt. És tudott-e házassági tervéről az anya: *Natália*? Ez már valószínű és *Natália* a maga szenvedéseire emlékezve készséggel elősegíthette a házasságot, amely fia után leányává teszi az ő legkedvesebb udvarhölgyét.

Hát a kormány, a melyre alkotmányos államban ily esetben nevezetes szerep várakozik? Sándor király sokszor bebizonyította, hogy komolyan fogja föl uralkodói hivatását és átéri nagy kötelességeit. Bizonyára még az eljegyzés előtt értesítette *Gyorgyevics* Vladán miniszterelnököt szívének nagy elhatározásáról. És ideérve megtaláljuk kulcsát a váratlanul jött szerb kormányválságnak. Szinte elképzelhető, hogy hűledezett *Gyorgyevics* miniszterelnök, amikor a király tudatta vele házassági szándékát. Mennyi légvár dőlt romba az egykori házi orvos szeme előtt és mennyi magaröptü házassági terv lett semmivé? Végre szóhoz kapott és iparkodott lebeszélni a királyt. Ellentállása természetesen nem tudta más nézetre téríteni a szerelmes királyt. *Gyorgyevics* pedig inkább lemondott, semhogy ez a „szerencsétlen házasság“ az ő kormányzásához fűződjék. Így jelent meg a király proklamációja miniszteri ellenjegyzés nélkül.

Nálunk magyaroknál, akik mindenkor rokonszenvvel kísértük az Obrenovicsok uralkodását, e házasság révén csak nőni fog becsülésben Sándor király alakja.

Mindenki üdvözölni fogja szerelmének tiszta és üde forrását, amely annyira rokon azzal a másik frigygyel, amely nemrég egy csehországi városkában csöndes révbe ért. A Habsburg-ház nemzetiségének ősi fényessége, tradícióinak tiltó ereje, nagyfotossága közjogi kérdések megoldása élesen elhatárolják a belgrádi konak boldogságától azt a

REGÉNY.

A rádzsza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(6) — Még sem gondoltod meg, milyen kényes helyzetbe hozol — fakadt ki a leány. — Nem akarom, hogy engem tegyen felelőssé bukásodért a pártod, könnyen azt mondhatnák, hogy én tartottalak vissza szántszándékkal.

Tarvin meggondolatlan, fitymáló megjegyzést tett a pártjáról, mire *Ketty* azt felelte, hogy rá nézve ez annál fontosabb, minél kevesebbet törődik ő vele. Nem akarta, hogy a választás után azt mondhasák, hogy ő miatta hanyagolta el a választási küzdelmet és csak ennek köszönheti apja a győzelmet.

— Kívánom természetesen, hogy megválasszák apámat — jegyezte meg őszintén — és nem kívánhatom a te győzelmedet, mert az az ő bukása volna. De nem akarok annak az akadályává lenni, hogy győzhessél.

— Apádnak az esetleges megválasztása ne okozzon neked gondot kicsikém! — felelte Tarvin elbizakodottan. — Ezért bizony ne töltsd álmatlanul éjszakáidat, hanem inkább fektüdj a fülecskédre és aludj, míg a vonat átrobog Topazon. Senki más nem megy, csakis én kerülök az őszszel *Denverbe**) s jobban tennéd, ha rászánnád

*) Colorado politikai fővárosa. Coloradónak, épp úgy, mint mindegyik amerikai államnak, megvan a maga külön képviselőháza. Amerikában nincs jogegység. Az egyes szövetségi államoknak külön törvényozásuk van, ebbe a területbe való választásról van ezuttal szó.

magadat s együtt jönnél velem! Hm. — Mitszólnál hozzá, ha elökné lennél s a palotában laktál! Tetszenék az neked, mi?

Ketty eléggé szerette őt ahhoz, hogy legalább félig megoszsa vele azt a merész hitét, hogy valaminek az elérése, vagy el nem érése nála csak attól függ, komolyan akarja-e ő azt a dolgot, vagy pedig jelentéktelen-e rá nézve.

— Nick! — mondotta félig csufodórossan és félig mégis meggyőződéssel. — Elnök nem leszel te soha!

— Ha csak egy csöppet is hihetném, hogy ez téged eszbitana, törekedném arra, hogy elökné legyek! Csak egyetlen reménysugárt adj nekem, s majd meglátod, mit viszek én véghez!

— Nem, nem, — mondta a leány s a fejét rázta. — Én a rádzsák uralma alatt állok és azok oly messzire, oly nagyon messzire vannak innen.

— Mondd csak, kérlek, hiszen India van olyan nagy, mint fél Amerika, — melyik államba megy tulajdonképpen?

— Melyik államba? . . .

— Hát mondjuk, kerültebe, grófságba, városba? Csak van valami biztos céld?

— Rhatora, Gokral Sectarun tartomány, Radsputana, India.

— Elég hosszú — sóhajtott fel fájdalmasan Tarvin.

Ennek a címnek valami rideg határozottsága volt; minden más beszédnél jobban meggyőzte őt arról, hogy *Ketty* csakugyan elmegy. Csaknem reménytelenül látta, hogyan siklik ki az életéből, el a világ másik végére, olyan országba, amelynek neve és valószínűleg a népe is mintha csak az ezeregy éjszakából való volna.

— Képtelenség *Ketty*! Csak nem akarsz ilyen mesebeli pogány földön élni. Kérlek, mi köze van ennek az országnak Topazhoz, mi köze az otthonodhoz. Mondom, nem teheted meg! Hagyd azt a népet, segítsen magán úgy, ahogy tud. Apolják önmaguk egymást! Vagy bízd őket

rám! Atmegyek hozzájuk, néhány elátkozott kincsetek középszemre váltom, s egész hadtest apóknót toborzok össze nekik! Te készítsd el a tervet, intézkedjél mindenről, aztán visszajövök, meg esküszünk és átviszlek, hogy lásd művemet! Lássunk hozzá! Ne mond, hogy szegények. Hiszen csak az a nyaklánc is elég arra, hogy egész várost építsenek fel kórházakból! Ha csak a misszionáriusod nem föllentet erősen a multkor a prédikációjában, akkor ki lehetne fizetni belőle Amerika államadosságát. Tojás nagyságu gyémántokról, hajókötélvastagságu gyöngyfűzerekről, ökölnyi száfirokról és smaragdokról, hogy szemé-szája eláll az embernek — és mindezt valami bálványának a nyakára teszik, vagy eltemetik a templomokban és aztán nyomorúságról jajgatnak, hogy a derék fehér leányok átmenjenek és ápolják őket! Ez már igazán szemtelenség!

— Mintha pénz segítene ő rajtuk! Nem Nick, nem arról van szó! A pénzben nincs irgalom, nincs részvét, nincs szeretet; az egyetlen igazi segítség az, ha magunkat szenteljük nekik.

— Szép, nagyon szép! Hát szenteld magadat nekem is! Veled megyek én is — mondotta Nick, a humorát újra megtalálva.

Ketty nevetett, hanem hirtelen nagyon komoly lett.

— Nem Nick, ne jöjj te Indiába, ne tedd azt! Ne kövess engem! Ezt nem szabad megtenned.

— Hm, pedig egyszer se mondom, hogy nem volna jó valami rádzsai állás. . .

— Ó, Nick! Amerikai ember bizonyára nem kell nekik rádzsának!

— Az se baj, mert a rádzsaság nagyon is bizonytalan üzlet, úgy tudom.

— Miért?

(Folytatása következik.)

másikat, de közös vonásuk mégis van: a politika rideg számítása, amelylyel a szív ereje mind a két esetben diadalmasan megküzdött.

A tiszta lelkek mind örülni fognak a szerb király házasságának és szívből kívánják, hogy lássa saját tűzhelyénél azt a legnagyobb boldogságot, amelyet a szülei háznak nem adott meg a gondviselés.

A nap szenzációjáról és vele kapcsolatban a következő táviratot kaptuk:

Belgrád, július 22.

Sándor király eljegyezte tegnap Draga Masin asszonyt, *Natalia* királyné volt udvarhölgyét és erről a következő kiadványban értesítette a szerb népet:

A szerb néphez!

Mivel tudom, hogy népem már régóta óhajta házasságomat, elhatároztam, hogy népemnek ezt a kívánságát teljesítem, mert kötelességemnek tartom, hogy ama nép számára, amely elődeim iránt éppen úgy, mint irántam is annyi fényes tanujelét adta szeretetének és ragaszkodásának, evvel az aktussal dinasztijának állandóságát biztosítsam a jövőre nézve. Népem iránti eme kötelességemet annál örömebbé teljesítem, minthogy életemnek e fontos lépésével egyúttal érzelmeimnek engedelmeskedem, midőn oly nőt választok, kivel a béke, boldogság és megelégedés fog beköltözni hajlékomba. Szerbia állami létének rövid ideje alatt igen sok rázkódást élt át és számos nehéz küzdelmen ment keresztül. Csak a legutóbbi időben kezdett magához térni és bizom Istenben, hogy nemsokára teljesen helyre fog állni, ha állandóan abban az irányban fejlődik, melyen ama nap óta haladt, mikor népem felhívásomat követve egyesült és testvériesen egybeforrt. Igyekezni fogok, hogy *népemnek* továbbra is *boldog békés házasságot* által példát adjak. Dinasztikián a népből származott és e tényben van büszkesége és hatalma.

A szerb nép, amely a legsúlyosabb viszonyok közt saját erejéből nemzeti államot tudott alakítani, megszilárdítani és megnagyobbitani, ez a nép joggal követelhet tiszteletet mindenkitől. Ezért, azt hiszem, igazam van, midőn e népből választok magamnak *életársat*, aki megalapítsa boldogságomat. *Ez jogom annál is inkább, mert ma már az államok uralkodóinak politikáját többé nem a rokonsági viszony irányítja, hanem a népek érdekei.* Meg vagyok győződve, hogy drága népemnek első sorban az az óhaja, hogy királyát boldognak és elégedettnek lássa, és hogy királynéja mindig hű és őszinte társnője legyen királyi férjének és neki szeretetével kedvet és erőt adjon, hogy Szerbiának és a kedves szerb népnek szolgáljon. Nagy Milos hű nejeinek, Ljubica fejedelemnőnek a neve, aki a népből származott és mégis méltó első fejedelemnője volt Szerbiának, mindenkor a mai Szerbia halhatatlan megalkotójának neve mellett fog ragyogni.

Ezért tehát nagy szerencse reám és népemre nézve is, hogy ebből a népből merithetem Szerbia és házam erejét. Boldognak érzem magam, hogy azt a nőt választottam, aki méltó, hogy Szerbia királynéja legyen és aki örömmel fogja megosztani az én sorsomat és a házamét. Ez a nő unokája annak a férfinak, aki egyik legjelentékenyebb munkatársa volt Nagy Milosnak a mai Szerbia megalapításánál. Ez Draga asszony, a boldogult Panta urnak és nejeinek, Andia Ljunevicának a *leánya*. Ezennel tudtul adom, hogy

vele ma eljegyeztem magam és fogadom, hogy most, midőn megalapítottam életem boldogságát, Isten segédelmével erős akarat- tal és lelkesedéssel akarok és fogok dolgozni drága házam megerősítésén és boldogításán.

Sándor.

Belgrád, július 22.

Milán királyt holnapra hazavárják Karlsbadból. Alkalmassint megérkezik *Natalia* királyné is. Ekkor megtörténik a királyi szülők kibékülése.

Karlsbad, július 22.

Hir szerint *Milán* király ma este vagy holnap reggel elutazik innen.

Belgrád, július 22.

Mint hivatalosan jelentik, a király elfogadta a *Gyorgyevics-kabinet* lemondását. *Simics* tegnap este megérkezett.

Magyar-horvát dolgok.

Budapest, július 22.

Egy Szlavoniában élő magyar ember írta a *Budapesti Néplónak* a következő megszívlelni való sorokat:

(H. M.) Törvényeink értelmében vannak Horvátországban magyar kir. hivatalok és hatóságok, amelyeket a magyar közjogból fakadt horvát autonómia a magyar állam szuverenitásának rovására lépten-nyomon letagad, úgy anynyira, hogy ma már a magyar birodalom horvát részében a magyar kir. miniszteriumok fennhatósága alatt álló hatóságoknak nincs magyar jellegük.

Nincsen hét, a midőn a horvát ellenzéki lapokban, de különösen a djakowári püspök lapjában ne olvasnánk oly állítólagos törvénytértekről, melyeket a magyar kormányok és annak alárendelt hatóságai azzal követnek el, hogy a horvát fővárost nem *Zagrebnek*, hanem *Zágrábnak* nevezik ki, vagy azzal, hogy a Muraközt még mindig magyar földnek merjük tekinteni. Az e fajta sérelmek komolyan tárgyaltnak a horvát lapokban és nincs az a képtelenség, melyet a horvát intelligencia zöme, papok, ügyvédek, hivatalnokok el nem hisznek.

Vannak aztán más pénzügyi és közgazdasági jankijátások, melyekkel jezsuita módon a szegény népet félrevezetik, elhitetve velök, hogy a magyar a szegény horvátot bünsz szándékkal és céltalattal a gazdasági tönk szélére juttatja, mert az állami beruházások csakis a szűkebb Magyarország javára szolgálnak.

Hogy a horvát ellenzéki sajtó és annak papi protektorai még mindig ki nem fáradtak a gyűlölettől duzzadó rágalmak szórásában, ez igen szomorú jelenség, mert azt mutatja, hogy a legnagyobb politikai képtelenségek is, ha csak a magyargyűlölet tőgájába vannak öltöztetve, még mindig fogékony talajra találnak.

Mi itt lakó magyarok, akik az itteni viszonyokat nem horvát hivatalos szemmel tekintjük és vizsgáljuk, ezeken a jelenségeken nem csodálkozunk, hisz a magyarok megrágalmazása, a horvát nép félrevezetése napi kenyere annak a horvát elemnek — és sajnos azok vannak ha nem is országgyűlésben, de az országban a többségben. — mely előtt egy hatalmas önálló magyar állam horvát nemzeti szerencsétlenség.

Föltűnő jelenség azonban, hogy Magyarországon — ha csak holmi nagy-horvát demonstráció vagy magyar zászló-égetés nem rendeztetik — tudomást sem vesznek azokról a törvénytértekről, melyek mindegyike oda konkludál, hogy a magyar birodalom horvát részében még az ugynevezett közös magyar-horvát intézményeknél is a magyar jellegét kizsírják.

Ime vegyük sorra a legfőbbeket. Kezdjük annál a szerencsétlen fehér lapnál, melyet 1868-ban XXX. törvényeikk alatt „Egyezmény” címmel beikklejztünk és mely törvényt a horvátok céltalatosan „nagoda”-kiegyezésre fordítanak, hogy ezzel is kérkedjenek a velünk nem szolidaritásban élő szláv világ előtt, hogy Horvátország mint egyenlő rangú állami faktor Magyarországgal „nagodat”, kiegyezést kötött.

Nem *Ausgleich* ez, kedves horvát testvéreink, — mert neméltó kell hogy beszéljünk, ha meg akarjuk egymást érteni — hanem *Uebereinkommen* über die Ausgleichung der in Schwebung gewesenen staatsrechtlichen Fragen.

Ebben rejlik a nagy különbség. Nem *nagoda* az 1868. évi XXX. t.-cikk, hanem *szporozumljenje*: egyezményt kötötünk és adunk a horvátoknak annyi jogot, mennyit, a mióta alkotmánynyal bíró államok vannak, állam egyik alkotó részének még nem adott.

Elismertük és biztosítottuk a horvát-szlavon-területi épséget, a horvát nemzeti individualitást

benn az **egységes magyar** államban, de nem csináltunk ebből az ezer éves **egységes magyar** államból két államot, amint ezt holmi fantasztikus horvát államjogi theoria révén a horvát néppel elhitetni akarják, mert a Horvátországban lakó szerb elem sokkal intelligensebb, mintsem hogy ilyen örült theoriáknak felülne.

Megtartotta Magyarország *kizárólag* magának az állami szuverenitás minden attribútumát, az ujoncok megajánlását, az egész pénz és adó-rendszer, azok kivételét és behajtását a m. kir. királyi pénzügyminiszterium utján, amely a feladatát saját közveivel végzi, amely közegek akár *Szegeden*, akár *Zágrábnak* működjenek, nem lehetnek mások mint m. kir. közegek, illetve hatóságok.

Es mit látunk? Azt, hogy m. kir. pénzügyi hatóságok a magyar birodalom horvát részében nem léteznek, csak kir. p. ü. igazgatóság, kir. posta, kir. erdőigazgatóság, kir. bányakapitány-ság és csupán kir. főerdőhivatal, meghamisítva az 1881. királyi leiratot, mely a volt határvidéki közigazgatás erdészeti osztályát magyar királyi erdőigazgatósággá átalakította és közvetlenül a magyar kir. földmivelési, ipar és kereskedelemügyi minisztérium alá helyezte.

Mindenki, aki józanul gondolkodni tud, be fogja látni, hogy azoknak a magyar királyi minisztereknek, akik Horvát- és Szlavonországban az exekutívát gyakorolják, nem lehetnek más, csak magyar királyi közegek, nem pedig királyi.

A magyar jelleg el kizsírításának véget kell vetni, mert eltekintve attól, hogy a közös hivatalok jellegéből a magyart kizsírítani törvénytelen dolog, egyúttal növeli a nagy-horvát hó-bortot, mert sehol sem látja nyomát a magyar államiságnak.

Hogy mennyire megy a horvátok iszonya minden irányában, ami magyar királyi jellegű tanúságot tesz az a legújabb jelenség is, mely a magyar királyi honvédséget is horvát királyi honvédséggé deklarálja. Mindeddig ugyan hivatalos levelezésekben nem vitték még be a horvát királyi honvédséget, de a nyilvános helyiségekben ott díszlik már nyomtatásban a horvát állami hó-bort nagyobb díszségére a horvát királyi honvédségek mősora és így idővel meghamisítják majd a horvát közvélemény előtt az 1868. XLI., a m. kir. honvédség életbeléptetéséről szóló törvényt, amint meghamisítják lépten-nyomon a magyar jellegű horvátországi intézményeket és hivatalokat.

Régi, számtalan törvényeink mint az 1536: 50, 1608: 11, 1609: 27, 28 és 1613: 38 mind azt sürgették, hogy csupán magyarok neveztesse ki bánokká; mert abban az időben a bán személyében központosult a magyar állam szuverenitása. A legújabb időben ugyan magyar a bán, de mindaz, a mi körülötte él és működik, nem tűri meg a magyar állameszme terjedését és megerősítését. Annál nagyobb feladat hárul a magyar kormányra, melynek közös miniszterei hivatalosnak a fölött örködni, hogy a magyar birodalom horvát részéből a magyar állami jelleg ki ne szoruljon.

BELFÖLD.

Szell Kálmán Balatonfüreden. *Szell* Kálmán miniszterelnök tegnap *Szell* Ignác államtitkár társaságában Balatonfüreden meglátogatta az ott nyaraló *Vaszary* Kolos herecegrímást. A kormányelnök arról tanácskozott *Vaszary* herecegrímással, hogy mily formában vegyen a kormány részt a magyar katolikus egyház kilencszázados jubileumi ünnepségeiben. Megállapodásuk egyik főpontja, hir szerint az, hogy ő felesége képviselteni fogja magát az Esztergomban augusztus 15-én tartandó főünnepségeken, alkalmasint a királyi ház egyik tagjával s hogy a kormány tagjai ott mind megjelennek.

Ugron Gábor beszámolója. *Ugron* Gábor augusztus első felében *Szilágyosomlyóra* meg, hogy választóinak beszámoljon a lefolyt parlamenti ülészek működéséről. *Ugron* e beszámoló rendén nyilatkozni fog a politikai ellenfelei által fölvetett összeférhetlenségi ügyeiről is.

A ferencrendiek vagyona. A ferencrendiek reformjával kapcsolatban az a hir kell szárnyra, hogy a rend magyarországi vagyonát minden áron Rómában akarják kezelni s a rendnek Rómában székelt generalisa akar vele rendelkezni. Hir szerint az értékpapírok s egyéb ingóságok már el is küldettek volna Rómába s ezért a kultuszminiszter ellen fordulnak. Ez, mint egy könnyomatos jelenti, egyáltalán nem lehetséges és nem felel meg a valóságának, annál kevésbé, mivel első sorban a herecegrímásnak és a kormánynak kellene értesülnie és beleegyezését adnia. Erről pedig a kultuszminiszté-

riumnak eddig semminemű pozitív értesülése niúson, e tárgyban semmi adat sem áll rendelkezésére, semmiféle jelentés hozzá nem érkezett s így abban nem is intézkedhetett. A vallásügyi kormány, amennyiben róla hivatalosan tudomást szerezne, nem engedélyezné a rend ingatlanainak e célból való eladását s mihelyt pozitív adat kerül hozzá, ily irányban intézkedni is fog.

HIREK.

Budapest, július 22.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Július 15-én új előző-és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomással, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Goluchowski Párisban.** Párisból táviratozák, hogy gróf Goluchowski közös külügyminiszter nejevel és Mérey Kajetan követségi tanácsossal három heti tartózkodás után innen Vittelbe utazott. Gróf Goluchowski ittléle alatt szorgalmasan tanulmányozta a magyar, mint az osztrák és bosnyák kiállításokat és gyakran érintkezett Lukács Béla kormánybiztossal, akinek minden alkalommal elismerését fejezte ki a magyar kiállításban látottak felett. Gróf Goluchowski külügyminiszter Vittelből augusztus 9-én utazik vissza Bécsbe.

— **Buosa a karmelitáknál.** A budapesti karmelita atyák angyalföldi templomában a mai vasárnapon, mint a karmelita Boldogasszony emlékűnnepén bucsut tartottak. Tengerparti nép gyűlt össze a szép új templomban, ahol reggel kilenckor Vésztóer Károly esztergomi apátkanonok celebrálta az ünnepi misét. Ezután Derflinger Pál győri püspök mondott alkalmi beszédet. A karmelita atyák dőrgyónattak. Délután öt órakor ünnepi körmenet volt, melyben a katonai zenekar egyházi darabokat játszott. Majd a budai kapucinus ház főnöke, Wallin atya tartott szentbeszédet. Az egyházi szertartást litánia fejezte be, melynek a terézvárosi templomi énekharzó működött közre. A templom körül egész napon az nagy volt az élénkség.

— **Mezőtúr új polgármestere.** Mezőtúrról írja levelezőnk, hogy a város képviselőtestülete a megválasztott polgármesteri állásra dr. Kun Árpád nagybirtokost választotta meg. A mezőtúriakat sokat várnak az új polgármestertől és méltán, mert Kun Árpád már a polgármesteri tiszttség elfogadásával is jelét szolgáltatta annak, hogy lelkes ügybuzgósággal fogja teljesíteni szép hivatását.

— **Szász ifjak Budapestben.** A prásmári ismét ő iskolás fiúk közül ma reggel három tanító vezetésével 18 tanuló érkezett a fővárosba és három napig időznek itt. Ez idő alatt megtekintik a főváros nevezetességeit. A tag-aszkadt, nagy legénységbe menő szász ifjak csoportja feltűnést kelt mindenütt, amerre jarnak. Mindenestre elismerésre méltó dolog, hogy a művelődés és az ismeretek gyűjtéséért egyszerű földmives emberek ilyen szép áldozatot hoztak. A VIII. kerületi Csokonai-utcai polgári leányiskola épületében adott a székesfőváros tanácsa szállást a vendégeknek.

— **Az aradi görög-katolikus templom ügye.** A lugosi görög-katolikus püspök felszólította Arad városát, hogy mint kegyur építtessen új görög-katolikus templomot az ottani nagyszámu hívők számára. A városi közgyűlés tegnap tárgyalta a püspök átiratát és kimondotta, hogy miután a város rendelkezési joga is megszűnt a görög-katolikus egyház felett, tehát nem köteles az új templomot sem felépíttetni. Erről a határozataról értesítette a város tanácsa a lugosi görög-katolikus püspököt.

— **Báró Fejérváry Géza jubileuma.** A budapesti polgári Lövész-Egyesület tegnap tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy az egyesület dísztagja báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter augusztus 15-iki 50 éves szolgálati jubileumán üdvözlőim fogja a minisztert.

— **Deák Ferenc egy ismeretlen levele. Deák** Ferencnek egy eddig ismeretlen levélét közöljük alább. Még 1870-ben történt, hogy egy szombathelyi számtiszt, Sölyom Balázs, most már nyugalomban élő pénzügyi tanácsos, hiába kérelmezvén a minisztériumtól — korára (43 éves volt akkor) és régi szolgálataira való hivatkozással — egy szakvizsgálat letétele alóli fölmentését, egy kérés levéllel Deák Ferenc pártfogásához folyamodott, azt remélvén, hogy a haza bölcsének egyetlen támogató szava céljához fogja segíteni. Deák szokott jóságával válaszolt a levélre, de pártolás helyett csak jó tanácsot adott a kérelmezőnek, mert szigorú törvénytisztele ennél többet tennie nem engedett. Sölyom Balázs megértette a bölcs figyelmeztetést; fölmentés helyett vizsgálati határidőt kért s a vizsgálatot sikeresen le is tette; Deák levélét pedig nagybecsű emlékül megtartotta s mind máig drága ereklyéül őrizte. Most végre, hogy minden lehető elkallódástól megóvja, az eredeti levelet a borítékkal együtt elküldte a *Vasárnapi Ujság* szerkesztőjének azzal a kérelemmel, hogy azt a Magyar Nemzeti Múzeumnak szolgáltassa át. Deák Ferencnek ezt a levelet adjuk közre a V. U. nyomán:

Pesten, Junius 7-én 1870.

Tisztelt Számtiszt Ur!

Mint hogy a ministerek felelősek, nem lehet fölök megtagadni azon jogot: hogy a tisztviselőket, kiknek szolgálataival a közigazgatást vezetik, saját bolátásuk szerint választassák.

Az országgyűlés bizonyosan nem avatkozik abba: hogy miért nem adatott valamelyik tisztviselőnek, ki a főnálló szabály teljesítésétől menekülni óhajt, kedvezés, vagy felmentés.

Önök folyamodvány tehát az országgyűlés elébe nem tartozik, s ha oda adatnék be, más végzés nem következne arra: mint hogy a folyamodvány a minisztériumhoz át-tétetik.

Ha tehát ön újra kéri akar, kérjen a minisztériumnál s kérelmét a posta útján is elküldheti.

Atadhatnám ugyan én is a folyamodványt a Miniszter Urnak, de azzal ön semmit sem nyerne, mert azt a fájlással nem kísérhetném. En nem sürgethetem a Minisztert: hogy az általa felállított szabály alól kivételt tegyen. Nem tehetem ezt sikerrel ön irányában, mert ha a miniszter fölök azt kérdezi, pedig bizonyosan kérdezné, hogy ismerem-e folyamodót személyesen, hivatalos működésében s képességében s ennél fogva ajánlom-e ötet, kénytelen volnék tagadólag róla szólni s pirulnék a miniszter előtt, hogy oly embert ajánlok nála valami kivételre kedvezésre, vagy a szabály alóli felmentésre, kit magam sem ismerék.

Kénytelen vagyok tehát önköz hozzáim küldött folyamodványát visszaküldeni. Ha azt a miniszter ur kezéhez óhajtja juttatni, — egyszerűen ő hozzá címezve, postán elküldeni azt, legjobb lesz.

Igaz tisztelettel, alálatos szolgálja

Deák Ferenc.

— **A honvédménház felavatása.** A külső soroksári-ut honvédménház vasarnap délelőtt lélek-emelő ünnepségnek volt színhelye. Azt az új épület-szárnyat avatták föl, amely lehetővé teszi, hogy 50 öreg honvéddel többet helyezhessenek el a menedékházban, amelynek immár 150 állandó lakója van. A szép ünnepélyen résztvettek báró Podmaniczky Frigyes, az országos központi honvédegyesület elnöke, Nedeckzy István főügyelő bizottsági h. elnök, Novák Gusztáv főügyelő, Darbay Gusztáv val. tag. A menedékház honvédei díszbe öltözve sorfalat álltak az udvaron. A vendégek Szent-Imrey Kálmán, a menedékház parancsnoka üdvözölte katonás rövid beszéddel, amelyben rövid visszajáratást vetett az építkezés történetére és köszönetet mondott a vendégeknek a megjelenésükért. Azután bemutatatta katonáit egyenkint a vendégeknek. Báró Podmaniczky Frigyes megköszönte válaszában a szives fogadást és Szent-Imrey beszédéből kiemelte, hogy milyen nagy köszönet illeti a menedékház kiépítéséért báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert. Azután még Nedeckzy István jelezte ki a felügyelő bizottság köszönetét a miniszternek. A vendégek azután Szent-Imrey parancsnok vezetésével megtekintették az épületet, amelynek célszerű berendezése valóságos meglepte őket. Ragyogó tisztaság uralkodik mindenütt és a rend is példás. A vendégek azután Szent-Imrey meghívására villásreggelire gyűltek össze a parancsnok lakásában, amelyen lelkes hangú felköszöntőkben ünnepelték a honvédelmi minisztert.

— **A bolgár fejedelem Gömörben.** Ferdinánd bolgár fejedelem — aki most Párisban időzik — augusztusban az idén is a dobsinai jégbarlang mellett lévő puszta mező vadaskastélyban piheni ki fa-

radalmait. Fiai, Boris és Cirill hercegek az udvari háziorvos társaságában Tátrafürdőben fogják tölteni a nyarat. A fejedelem fogadtatására már készült a pohorellai kastély gondnoksága, hol egy pár napig fog csak időzni. A fejedelem csupán főnadszede, egy-két udvari futár és négy testőre kíséretében érkezik. Érdekes, hogy Ferdinánd fejedelem a balogvári és murányvári hitbizományhoz tartozó Sumiácz, Telgárt, Helya, Závadka, Vöröskő és Tolmka községek legdaliásabb legénységéből maga válogatja ki belső testőreit, kiket igen jól fizet. Szófiában is tizenhat gőmőri töt fiuból álló testőrség teljesíti a belső rendőri szolgálatot.

— **A XIII. nemzetközi orvosi kongresszus.** Hazai orvosaink nagyszámmal vesznek részt a párisi nemzetközi orvosi kongresszuson, mely jövő hónap első napjaiban lesz. A kongresszus magyar bizottsága újabbban a következő hivatalos közleményt adta ki tájékoztatásul az érdekelteknek:

A jelentéseket e hó 7-ikén, miként előre jelezte volt, lezárták, s az irományokat egyesben Párisba küldték. A francia bizottság többszöri sürgetés dacára eddig késedelmeskedik a tagsági jezyek megküldésével, melyek pedig a vasúti kedvezmények igénybevételénél szükségesek lesznek. A bizottság azonban bizton reméli, hogy e hó 20-ig mindenki nek lakására juttathatja a tagsági jezyét. A jelentkezett 67 orvos neve be van jelentve a Mav. igazgatóságánál, hogy a kedvezmény igénybevételénél nem lesz nehézség.

A bizottság figyelmezteti a résztvevőket, hogy mindenki lehetőleg franciául tudó utitársal menjen. A lezárás utáni Budanegri delután vagy este indulva, Innsbruckba, Zürichben, Münchenben, vagy Bécsben meghálni, egy napot pihenni és éjjel utazni tovább, a mikor az utas reggel érkezik Párisba, és sokkal könnyebben talál alkalmas lakásra.

A kongresszus irodáa jelenleg 21. Rue de l'École de Médecine, július 30-tól pedig egy-egy magyar bizottsági szoba lesz a *Faculté de Médecine* épületében, amennyiben a magyar bizottság egyik tagja (dr. Nékam) július 30-án és augusztus 2-án reggel 8 órakor a kollégák rendelkezésére fog állani.

A leveleket mindenki a *Faculté de Médecine, Bureau de poste du Congrès XIII.* címmel küldesse. Az egyetemi épületben ugyam alkalmi postahivatal állitattik fel július 30-án.

— **A közigazgatás egyszerűsítése.** Az Országos Központi Jegyző-Egyesület választmánya tudvalevőleg hetes-bizottságot küldött ki oly célból, hogy véleményes jelentést tegyen a közigazgatás egyszerűsítése végett megindított kormánykációról. Ez a bizottság ma delután a Pannóniában Kunce Imre elnöke alatt ülést tartott, amelyen Uszky Balint előadó, az Országos Központi Jegyző-Egyesület főjegyzője részletesen ismertette az a memorandum-tervezetet, amely a községi közigazgatás hiányait felsorolva, megjelöli a legszembeötlőbb bajok orvoslásának módját. Az emlékirat novelláris uton kéri a helyzet szanalását s az előadó a tervezetnek tüzetes ismertetése után azt indítványozta, hogy a memorandum küldje meg a bizottság valamennyi vármegyei jegyző-egyesületnek is, hogy megtegyék rá rá észrevételeiket.

Ujhelyi Géza azt hiszi, hogy a törvény novelláris módosítása nélkül is nagy mértékben segíthetnének a bajon azzal, ha az összes miniszteriumokat kellőleg informálnak.

Hovátonics Mihály, Uszky Balint és Csizmadia László felszólalása után Fodor Jenő kívánatosnak tartja, hogy a községi bírói állásokonak beszüntetessék és az ily felszabadult tiszteletdíjakat, amelyek évi 400—1600 korona között váltakoznak, a jegyzők jobb javallatalmazására, illetőleg a közigazgatás javításával járó új kiadások fedezésére fordítsák.

Utána Kunce Imre elnök összegyűjten a mondottakat, kifejté, hogy a községi jegyzők ma tömredek olyan munkát végez, amelyet tulajdonképpen fölötteseknek kellene végezniök. A közigazgatást a közsegekben nem lehet az akta számok pusztá csökkenésével egyszerűsíteni, hanem azzal, hogy a végzett teendőket együtt járó hatáskört is aruhazzák a községi közigazgatásra. Ez itt a dotáció melánys felmérésével jarna, ami azonban megterhene az által, hogy csökkenne a szolgabíróságoknál alkalmazottak száma. Ajánlja a memorandumtervezet elfogadását. A bizottság egyhangulag magaevá tette a javaslatot.

— **Öngyilkos segédjegyző.** Hevesről írja levelezőnk: Somoskeőy Kálmán, a hírhedt kalandornak Somoskeőy Gézának unokaöccse a napokban Szerencsen agyonölte magát. Somoskeőy a mult év őszén öta segédjegyzősködött Szerencsen. Megnyerő külseű 25 éves fiatal nőden ember volt, szeretett mulatni és ez vitte a végzetes lépésre is, mert könnyelmű volt a szó teljese értelmében. Anyagi erejét jóval túl haladó adósságokba keveredett, kivált az alatt az idő alatt, míg itt az aljegyzői állásra korteskedett. Erről a jelöltségről később vissza is lépett és eltávozott a községből, hogy ide csak a halálhíre jöjjön meg.

— **Gyorsz-és géprész tanfolyam.** Az Országos női gyors-olyet a mindinkább szükségessé váló gyors-és gépirás elsajátíthatására augusztus elsején tanfolyamot nyit, melyen az egyesület elnöke Kaiser Gizella, a magyar és német gyorsírást okleveles tanára, heti három esti órában fogja tanítani a magyar és német gyorsírást az a gépirással kapcsolatosan. Tandij a kurzus egész tartamára 12 iri. Jelentkezni lehet Kaiser Gizollánál. (Szondy-utca 42/a.)

— **A féltékenység áldozatai.** Két véres családi drámáról értesítenek bennünket tudósítók. Az egyik Gyula városában történt. *Leelőssy József* odaváltozó módú földbirtokos tegnap délután féltékenységből *kétser rálőtt fiatal feleségére* és aztán saját halántékára fordította a gyilkos fegyvert s az első lövéstől taláiba holtan rogyott össze. Az asszony sebe is veszélyes ugyan, de az orvosok reménykednek, hogy életben marad.

Mintegy tíz évvel ezelőtt vette nőül *Leelőssy József* a feleségét, a szépségéről híres Muzsai Jennát, kivel azóta boldog családi életet élt. A férj rendszerint a pusztán tartózkodott, mialatt az asszony a városban végezte a háziasszonyi teendőket. Néhány hét előtt feltűnt az asszonynak férje-különböző magaviselete. Ha este hazajött a pusztáról, zsörfölődött s a legutóbbi napokban már tetlegességre is került a sor férj és feleség közt. A férj bültenséggel vádolta az asszonyt s ez a vád annyira elkéserítette az asszonyt, hogy szó nélkül otthagyta az urat és hazaköltözött az anyjához. A férj erre megkísérelt mindent, hogy feleségét még egyszer magához edesgesse, de az asszony már félt az urától, aki exaltált állapotban már egy izben fegyvert is fogott rá. Azonban a férj eszébe jutott, hogy a házban van egy nagy lőfegyver, amelyet az urához. Múlt csütörtökön este megint a pusztáról jött haza *Leelőssy*, látszólag igen jókedve volt s feleségének még a kezét is megcsókolta, amit máskor nem szokott megtenni. Egy óra múlva hirtelen hatalmas lövés zavarta meg a házbeliek nyugalmát s a berohanó lakók a földön fetrengve találták meg a két szerencsétlent. Az asztalon egy papírdarabka fektűt, amelyen néhány szó állott:

— Meghaltunk, mert szerettünk.

De az asszony a kihaltatás során nem osztotta a levelt tartalmát, mert igaz, hogy ő az urát szerette, de azért nem óhajtott ily hamar elpusztulni.

A másik eset a torontálmegyei Dolova község nyugalmát zavarta föl. *Bacsilia János* 53 éves dolovai tanító egy éve élt közös háziatásban *Petrov Paraszkával*, egy férjes asszonnyal. *Bacsilia*, aki előbb román plébános, majd községi jegyző volt, féltékenykedett az asszonnyal. Ezért ma halántékán lőtte őt és utána öngyilkossági kísérletet követett el. Mind a ketten haldokolnak.

— **Ingyenes orvosság.** A szegény betegek számára az országos betegpolgári alap terhére való orvosság-rendelésről szóló orvosi recipék és az ezekről készülő patka-számlák fölterjesztése tárgyában a belügyminiszter rendeletet adott ki. E szerint a recipék és az ezekre vonatkozó számlákat minden negyed év végével föl kell terjeszteni a belügyminiszteriumhoz, még pedig az országos betegpolgári alapot illetőket együttesen, külön kimutatással. Mint hogy pedig több patkarius kéredelmesen mutatta be a számláit, felhívja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy csak azokat a recipéket és számlákat terjesztesse föl egyszerre, amelyeket az évnegyvednek első hónapjának 15-ikéig mutattak be; a többi a következő évnegyvedben lehet csak fölterjeszteni. Minden számlát kelettel és a beérkezés idejének a megjelölésével kell ellátni.

— **A halottabló.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta *Herczeg Sándor* napszámost, aki, mint a temetkezési vállalat alkalmazottja, halottakat szállított a bonctani intézetbe. Az a gyanu terhelte, hogy a szerencsétlenül járt emberek holttesteit, amelyek az ő hatáskörébe kerültek, utközben kifosztogatta és ezt a gazdalkodást már régóta űzi. Ma sült ki róla először, hogy ilyen uton-módon szerezte magának melékkeresetet. A Dreher-féle sűrgyárban ugyanis *Éggyer János* szentpéterei születésű negyvenesztendős sörfőzőlegény a huszonöt méter mely jégfelhúzóba zuhant és szörnyet halt. A holttestét *Herczeg* szállította el s e közben a halott órája és láncja eltűnt. *Herczeg* ellen támadt a gyanu, letartóztatták s csakugyan rábizonyult a halottfosztogatás.

— **Utbaigazítás.** A rákoskeresztúri esendőrös tegnap délután a határban egy több sebből vérző eszméletlen emberre bukkant. Deszállította a Rókus-kórházba, azután nyomban értesítette a rendőrséget, amelynek egyik tisztviselője kiment a kórházba. Ez alatt a sérült ember magához tért, úgy, hogy kihallgathatták. Kellemetlen kalandon ment át. Elmondotta, hogy *Korci Simon* szidivici születésű ötvenkilenc esztendő földmives, s feleségével és gyermekeivel Bosznia-ba készült, itt a fővárosban azonban éjszakánál a családjától, eltévedt. Egy ember, aki utbaigazításért megköszöntötte, vitte ki a rákoskeresztúri határba, ahol botjával nekítámadt, ütötte-verte, letépte, s mikor ő az eszméletét elveszítette, kirabolta. *Négyásztöve* forintját vette el. A rendőrség most erősen nyomozza ezt az utonállót.

— **Rendőri hírek.** *Himier Károly* 45 éves vas-estergályos tegnap az összekötő hid közelében a szabd Dunán fürdött, s e közben a vízbe fullt. Holttestét még nem találták meg. — Az ó-budai Kiskorona-utaa 55. számú ház előtt ma egy 30—35 évesnek látszó embert találtak eszméletlen állapotban, a napszarus tünetei között. Bevitették az irtalmakos kórházba.

— **Telefon Hírmondó zeneestéi.** A beszélő újság — tekintettel a budapesti közszínházak nyári szünetére — az opera előadások helyett naponta este 8 órától 11-ig felváltva katonai és cigányzenével szórakoztatja előfizetőit. A zeneközvetítés közben 140 óraon felváltatja a frankfurti

párisi és londoni tőzsdék kurszusait, fél 10 óráig pedig a legújabb híreket és táviratokat. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetét mindig riadójel előzi meg, hogy ezáltal az érdeklődők figyelmét felhívja.

(x) **Legújabb vízson bur-alkopok** urak és hölgyek részére fehér, szürke és drapp színben darabja 1.25 frt, szelkülés vidékre is. Kertész Pal-féle divatúrház, Kerepesi-ut 44., a Népszínházzal szemben.

(x) **Emke-gyűjtő a legjobb!**

Bál a tengeren.

Fiume, július 20.

Ámbár *Széchényi István* már egy félszázad előtt buzdította Árpád utódait, hogy ne csak lóra, hanem a tengerre is szálljanak: az amerikai kíváncsi-dermeket a tengerekkel. Olyan kortárs, aki hadihajón járt, ritka, mint a fehér holló. Aki pedig elmondhatja, hogy a zeneszó mellett, karján egy szép asszonnyal vagy pihegő leánykával lejtett Armstrong-ágyuk alatt, olyan hajón, melynek csupán a páncélburkolata millióba került, az egészen az árából pedig ötven nagy házat lehet vásárolni Budapesten: ilyen magyar honpolgár 1900. július 16-ika előtt annyi sem találkozott, mint magyar léghajózó.

A fenti dátum nem lesz ugyan aranybetűkkel beírva a világtörténelem lapjaiba, de akik ezen a napon hozzájuthattak, hogy a magyar eskütöbblében az angol flotta egyik leghatalmasabb csatahajóján bemutassák táncos voltukat: azok most már illetékesek lesznek elbírálni az *Ezer és egy éjszaka* történetét. Mert egyenesen odaváltozó az éjszaka. Tropikus est szállott Fiuméra, mely soha nem volt ragyogóbb gyöngyre az Adriának, mint ezen a mozgalmas héten. Tul a hosszú hullámgátón lomha mozdulatlanában meredtek az égnek a páncélos kolosszusok. Az az áttetsző homály fektűt a sötéték habokon, mely egyik bővös varázsa a tengernek. Hullám nem fodrozott, az apró kis bárkák vitorláit, mint szárnyaszegett madarak lebegtek a messzeségben. A láthatár peremén kidugta holdfénytől fehérű fejét a Monte Maggiore s Cherso-sziget sziklás hegyei mintha összedőltek volna a végtelen tengerrel.

Hangulat lepte meg a legprózaibb lelkeket is, s Abbázia páma sétánya alatt bizonyára elhangzott pár költői idézet *Kiss József* verseiből. Ebben a hangulatan szállottunk mi is az Adamich-mólón a ringatózó gőzbárkába, mely elszállítandó volt néhányunkat a saját emberei közül a *Royal Sovereign* fedélzetére. Csodás az a gyorsaság, amelylyel e kis gőzcsónakok szelek a hullámokat. Szinte röpül a vízben, orrán millió esőpekbe török a föltűrt hab s amerre végigsuhan, hosszú sáv marad nyomában a tenger fölcsinén.

Milyen lesz a bál, melyre meghívtak: ez a gondolat mégis fölhamadt bennünk, amikor egy ágyulövészterű rakéta-pukkanás riadt föl a csónokban. A következő pillanatan pedig elő látványt értünk Fiume elé, minőt magyar szem aligha látott. Hirtelen, — búvészkéz gyorsabban nem rendezhette volna, — vakító fényben jelentek meg a víz tükre fölött az angol hajóraj páncélosai, melyeket csak elmosódva láttunk eddig a homályban. Mintha milliónyi apró szögekkel kiveríték volna a fekete kolosszusok oldalait és árboacait: Ugy tündököltek, mérföldekre csillogtatva konturjait. Ezer és ezer villamos gőmb fonódott össze csillogó guirland gyanánt a hajók alján, a fedélzetek alatt, a magasra nyuló árboconok és vitorlarudakon, amelyek fantasztikus, óriási keresztiek gyanánt rajzolódottak a légürbe. A tenger vize ragyogva verte vissza silhonetteiket s félmérűöldnyi területen úgy csillogtak a habok, mintha megolvastott ezüst hűmplygűt volna rajtok. Ez volt az első meglepetés. Nyomban következett a második.

A gőzcsónak alája siklott a *Royal Sovereign*nek, mely villamos girlandjaival úgy állott a hatvan méter mélységű víz fölött, mint egy tündérvár a sötét éjszakában. Egy perc s a bárka meg van erősítve; sietünk a vasléposokön fölfelé, honnét mosolygva tekint felénk egy simára beretvált arc és nyújtja üdvözlésre kezét. Karosu termetére fehér vízson blúz simul, nadrágja széles sárga paszomántall szegett fekete posztó. Semmi nem árulja el külsején, hogy katonaszit, egyik hadnagya a flottának és tőrendezője a báinak.

Fűnt vagyunk végre a fedélzetén és álmélkodva látjuk, hogy a nappal oly félmesen impozáns gőzös hátsó része bálterembe változott, melynek tükörsima padlózatán egész csapat egyforma öltözötű ur várja az érkezőket. Osupa tőde, fiatal arc, melynek láttára inkább képzelné magát az ember valamelyik oxfordi kollegium hallgatójának bálában, mint Anglia királynőjének tengerészszitjei között. A telőzetet vitorlavászon képezi, alatta diszkrétan világítanak a

szines elektromos gőmbök. Egy óriás terem a hátsó fedélzet. Középen lejáró léposok a hajó belsejébe, szelein kényelmes pamlagok és karosszékék. Egy emelvényen a zenekar hangolja hangszereit, minden olyan, mint egy előkelő bálteremben. De az érzés, mely elfogott bennünket, ó — az nem a közönséges báli hangulat. Hiszen fejtűk fölött meredt a vászontető felé a két óriási Armstrong-ágyu, melynek egyetlen lövésétől fölriadnának a környék összes élő lényei és utcasorok dőlnek romba. És a tető nyílásain betekintett a két sárga monstrum: a hajó kéményei és az árbockosarak, melyek mind vakító fényt lövelnek. Odalent pedig a mélységben oszobog a hullám, amint újabb és újabb gőzcsónakok surannak hajóknhoz.

Am nincs időnk álmélkodni. Sietnek felénk a tisztiek és pár perc alatt kellemesen győződünk meg, hogyan képes az angol feszesesség és kimért modor fölmelegedni a legszeretreméltóbb nyájassággá. Egyik tiszt a másikat iparkodik felülmulni szeretreméltóságban. A hölgyeket karonfogva viszik a pamlagokhoz, az uraknak pedig megmutatják, hol vannak a dohányzó termek és a boarding-roomok, de meggyünk az első emeletre, a parancsnok termeibe. Mily gazdaság és előkelő izlés! Az egyik ajtó vaserkélyre nyílik: Julia nem találhatna szebb helyet álmodozásaihoz. A szalon mellett ragyog a buffet, megrakva virágokkal, hűsítő italokkal, finom süteményekkel és pompás borokkal. Elegans, exquisit és gazdag itt minden, hirdette Albion flainak luxus-szeretetéit és megalapodott izlést. Egy emelettel lejjebb, fegyverekkel megrakott folyosón vizs az ut a férfiak dohányszózába, hol fürge stewardok töltögették a szódás whiskyt, a jégbe hűtött pezsgőket és csillogó spanyol borokat.

Ezer és egy éjszaka. Idelent megfedekezünk arról, hogy hadihajón vagyunk, hol közel ezer katonalakis és végez nehéz szolgálatot, s amelynek rendeltetése a pusztítás. Vigan kocintunk nyájasságunkkal, s mialatt a berregő villamos légtisztító a havannák és egyiptomi cigaretták füstjét eltávolítja, egy angol előkelő klub házába képzeljük magunkat. Oda fűnt vigan szól a zene és sietünk föl a bálterembe, hogy Armstrong ágyuszörnyetei alatt keringőzzünk Fiume szög asszonyaival. Rózsás pir mosoly minden arcról, de legyezőre nincs szükség: a tenger üde luallata hűsíti a táncosokat.

Kik vannak a hajón? Amott gróf Szápary járkál karonfogva a nyilt arca Beresford lorddal, itt *Windischgrätz* herceg teszi a szépet a hölgyeknek, a tulso sarckban *Dragoni* tábornok egyenruhája csillog, — csupa előkelőség. *Náday* Ferenc boldogan lejt a parketten és konstátálja, hogy ezek az angolok mind — „angyalok”. Már éjtél is elműt, de a zene vigan szól és a párok lejtnek fáradhatatlanul.

Távcsővel sötétekintek és látom, hogy Fiumo fölött a Karst szikláin a sötét házak előtt csoportok bűmulnak a tengerre. Jámor munkások török rajta a fejüket: nem káprázatos álom-e az, amely ott csillog előttük a tenger fölött?

Hegyi Jenő.

FŐVÁROS.

(*) **Kossuth Lajos mauzoleum.** A főváros talánca már kiírta a Kossuth-mauzoleum pályázati feltételeit. Ezek közt a legfontosabb az, hogy a síremlék költségei a 300.000 koronát túl nem haladhatják. A feltételek ezek:

A pályázat hazai és tükos és abban csak magyar honpolgár vehet részt. A kerepesi-uti temetőben a Nagy Kriczusi-ut és a harmadik Kapu-ut keresztezésén felállítandó síremlék lehetőleg olyképpen tervezendő, hogy egy magasabb aléptimény fölött nyitott csarnokszertű vagy más alkalmas építmény léte-síttessék, melynek közepén a szarkófág áll; az aléptimény alatt pedig sírbolt tervezendő három kopersó számára.

Az építmény emlékszerűt legyen; a stílus pedig szabadon választandó. A síremlék összes költségei legfőlebb 300.000 koronára rugthatnak.

A pályázatban résztvenni kívánó művész tartozik bemutatni:

a síremlék-tervezet egy íősz-mintáját; a homlokzati rajzokat, keresztmetszeti és alaprajzokat, a tervezeti mű leírását és egy hozzávetőleges költségvetést.

A pályadíjakat egy 6000 koronás első, egy 4000 koronás második és egy 3000 koronás harmadik díjban állapították meg, azaz, hogy csakis abszolút becsű műveket fognak díjazni. A nem díjazott pályaművek közül a bíráló bizottság ajánlatához képest 1000 koronáért bármelyik pályamű megvehető. A díjazott és megvett pályaművek a székes főváros közönségének kizárólagos tulajdonába mennek át.

A pályaműveket egy előnkből és 13 tagból álló zsűri fogja megvizsgálni; előnk ennek a zsűrinek a fővárosi képzőművészeti bizottság elnöke; tagjai pedig a középítési igazgató, a képzőművészeti bizot-

rág három, a közéleti bizottság két, az országos képzőművészeti tanács egy, a József-műgyéménai karának egy, az országos magyar képzőművészeti társulat egy, a magyar képzőművészek egyesületének egy, a mérnök- és építész-egylet egy megválasztott, illetve kiküldött tagja és végül a pályázók által választandó egy tag.

A bíráló bizottság működését a pályázati határidő lejártá után egy hónapon belül megkezdte és határozatait titkos szavazással és általános szótöbbséggel hozza meg. A bíráló bizottság ítélete végérvényes és meg nem felelbeztető.

(*) **A budai gázczyár kibővítése.** A II. kerületi polgárok mozgalma ellenére a főváros tanácsa megengedte a budapesti légszusz-gyárnak, hogy budai Kis-Rókus-utcai telkén kibővíthesse gyárát. A határozat ellen, mint halljuk, a földmívelésügyi miniszter jogorvoslattal élt, mert a budai gázczyár szomszédságában levő állami telken középületet akar emelni.

(*) **A városligeti Szechenyi-sziget hídja.** A közgyűlés ötezerkétszáz koronát szavazott meg arra a célra, hogy a Nádor-szigetet és Szechenyi-szigetet összekötő s most már rozogant állapotban levő hidat átalakítsák. A belügyminiszter ezt a határozatot óvhatgatyá.

(*) **Ingatlanok forgalma.** A lefolyt héten a főváros területén a következő ingatlanok kerültek átíratás alá:

A pesti oldalon: Vukovári Albertné VII. ker. Murányi-utca 55. sz. háza 80.000 koronáért Langer Makár és neje, Vukovári Albertné VII. ker. Peterdy-utca 30. sz. háza 80.002 koronáért Langer Makár és neje, Kristóffy Ferenc VIII. ker. József-utca 82. sz. házában fele része Fodor szül. Kristóffy Arankára (örökség), Püllöp szül. Heigl Mária IX. ker. Jilium-utca 16. sz. házában része 28.000 koronáért Heigl Antalra, Krakauer Samu és neje VI. ker. erdőtelek 1647., 1878.—79/13. hrsz. telke Burian Istvánra, Szidon Antal VIII. ker. Tömöc-utca 42. sz. házában része Szidon testvérekre (örökség), Rosenbaum Mór és neje IX. ker. Remete-utca 32. sz. háza 21.800 koronáért Peiszer János és neje, özv. Gsolzhammer Józsefné és társai VIII. ker. József-utca 47. sz. háza 36.000 koronáért Farkas Ignácra.

A budai oldalon: Roch István és neje I. ker. István-hegyen fekvő 9820. hrsz. telke 5576 koronáért Bóó Pálra, Wagner Antal II. ker. Kapás-utca 3311. hrsz. telke 20.000 koronáért Köppel P. József és neje, Egerváry Géza és neje I. ker. kurucesi dűlőben fekvő 7956—58. hrsz. telke 54.002 koronáért Ebler Edénere, Radosinszky Pál és társa I. ker. Kereszt-utca fekvő 494. hrsz. telke 6000 koronáért Budapest székes főváros közönségére, Martin Róza I. ker. kurucesdűlőben fekvő 7837/1—2. hrsz. telkének része Hazy Ferencre, Oláh Mihály és neje I. kerületi Németszőlgyben fekvő 12.826—1—2 hrsz. telke 8000 koronáért Varga János és neje, Somogyi Bézné és társa I. ker. Keletdűlőben fekvő 13767/1. hrsz. telke 5352 koronáért Nemes Sándorra, Nemes Sándor és neje III. ker. Testvérhegyen fekvő 3269 hrsz. telke 300 koronáért Hóber Vinczere, Seidl József I. ker. Góllérhegyen fekvő 13302/3. hrsz. telkének része özv. Seidl Józsefné és gyermekeire, Geiger János I. ker. Virányos dűlőben fekvő 8769. hrsz. telke 4532 koronáért Szakal Lukács és neje, Loeder Gottlieb és neje I. ker. Krisztinavárosban fekvő 1833/4—4. hrsz. telke 217.850 koronáért Ruttkay Vilmos és neje, Batskay István I. ker. Kelenföldön fekvő 14050/1—2/a. hrsz. telkének fele része özvegy Betskey Vilmosnéra, Betskey Vilmosra I. ker. Kelenföldön fekvő 14053—34/1. és 12377. hrsz. telkének fele része Betskey Istvánra, özv. Bence Györgyné és társa I. ker. Krisztinavárosban fekvő 1156. hrsz. telke 26.000 koronáért Mader Gyula és neje.

Ó-Budán: Kohlweg János III. ker. Lőpormalom 7024/10—109. hrsz. telkének része 200 koronáért Rádai Gyulára, Roszenauer Rezső III. ker. Lőpormalom 7924/108—109. hrsz. telkének része 400 koronáért Frost Jánosra, Haszmann Ferenc és neje III. ker. Csucshegyen fekvő 3823. hrsz. telke 300 koronáért ifj. Haszmann Istvánra, Haszmann Ferenc és neje III. ker. Csucshegyen fekvő 4011. hrsz. telke 300 koronáért Haszmann József.

Trottoir roulant. Nem is olyan nagy dolog a párisi kiállítás mozgó járdája. Van a fővárosnak külön. A tanács ugyanis szabályrendeletet készített, kivételesen nem azért, hogy egy szabályrendelettel több legyen, hanem, hogy a kofákkal megalkossa Budapest mozgó járdáját. A gyümölcsös árulók kofáknak ugyanis megtöltte az a rendelet, hogy az utcán megálljanak. Tehát a bolygó hollandi és a bolygó zsidó kollégákat kaptak, akiket automobiloknak is nevezhetnének, ha nem volna olyan tulságosan lassuk, és milyen kellemes lesz, ha ezután a kofa nem áll szóba az emberrel, csak szóba jár és korához nem illő kacérsággal azt mondja: Kövessen uram! Mert különben, szegény, nem árulhat semmit. Talán lehetne a kofák kosarába vagy kocsiába ellenőrző órát tenni, amely konstatálja, hogy a kofa mennyit és eleget járt-e. A tárgyaloglók világkérdjé is szerény séta lesz amellet a statisztika mellett, amelyet egy-egy kofa hetenkint összeállít. A rendőrök is örülnek, mert megszaporodik a munkájuk és tapintattal élvezhetik a mozgó járdát. A kofák kocsiját zöld lombokkal fogják díszíteni és lesz

a fővárosnak mozgó kertje. Álló ugyanis kevés van. Az egészségügyi osztály a kofák fokozódó egészségéről fog beszámolni és a Magyar Athletikai Klub dalái irigykedve gondolnak a kofák járó izmaira. Arról nem is szólnak, hogy a főváros egy látványossággal szaporodik. És ha az ember azt kérdezi valamelyik kofától — az árusításra előzoza —: hogy megy? Naivul fogja felelni: 73 kilométert!

Az újságok pedig ilyen híreket fognak közölni:

Rossz álom. Nagy szerencsétlenség történt ma éjjel a Névtelen-utca 43. számú házában. **Hapldk** Mária 57 éves, gyöngöcsürűségűt azt álmodta, hogy az utcán megállt. Almából fölrémiaja ijedve érezte a szegény asszony, hogy nem jár és a büntetés elől való félelmében szörnyet halt.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Hangverseny Nagy-Maroson. Kovács Mihály, a Népszínház kedvelt komikus változatos műsor hangversenyt rendezett szombat este Nagy-Maroson, a Korona-szálló nagytermében. A kiütően sikerült hangversenyben a fővárosi nyaralók színe-java gyönyörködött s alig győzte tapsolni az egyes közreműködőket, különösen Márkus Aranka operanékesnő énekcsimái keltettek hatást. Operaáriákat és népdalokat adott elő a kiütően iskolázott énekesnő, a ki nem hangja az idej operai vizsgálatokon is feltűnt már. Az *Yvette-keréngőt* (Roland mester) szűnni nem akaró tappsal honorálta a hallgatóság. Számottévo része volt az est sikereben Fodor Ottó zongoraművésznek is, aki finoman nüanszirozott zongoradarabjaival szolgált reá a közönség elismerő tapsaira, valamint ő látta el az énekszámokat zongorakísérettel. Természetesen sokszor megismételték *Kovács Mihály* kaotagató kuplét s pompásan mulattak monológjaiban. Néhány lokális éles frenetikus hatást keltett. A hangversenyt tánc követte.

A Városligeti Színkörben hétfőn és kedden is a *Goldstein Számú* kerül színrre e címszerepben *Gyöngyi* Izsóval.

A népszínházi bizottság az adó ellen. Pannaszos hangú előterjesztést intézett a népszínházi bizottság a fővárosi tanácsához, illetve a törvényhatósági bizottsághoz. A nagy illeték miatt panaszkodik a bizottság. Az illeték kiszabó hivatal mult év június 30-án a népszínházi alapítványok 408.190 korona értékű illetékköteles ingatlanaira 1638 korona illetéket vetett ki, amit tíz esztendőn át kell fizetni; az elmúlt éveket illetőleg pedig 4110 korona fizetésére kötelezte az alapítványt. A bizottság megfélebbezte ezt az illeték megállapítást, de úgy a pénzügyigazgatóság, mint most a közigazgatósági bíróság helyben hagyta az illeték kivétöl hivatal határozatát. A népszínházi bizottság azonban még mindig nem akar ebben megnyugodni s a képviselőházhoz szándékozik fordulni, hogy a törvényhozás engedje el az illetéket. A tanács legközelebbi ülésén foglalkozik a népszínházi bizottság kérésével s bizonyára pártolólgy terjeszti a közgyűlés elé, nem eszupán azért, mert a kérvény alá *Halmos* Jánosnak, a székes főváros polgármesterének és a népszínházi bizottság elnökének neve van írva, hanem azért, mivel a bizottság erős okokat hoz fel kérésre mellett.

A Bűvés vadász premije. Weber operája hetven évig húzódtól meg szerényen a portugál színházak leltárában. Most végre Lissabonban előszedték és megtörténhetett az opera bemutatója. Az operának nagy sikere volt. Egy újság azt írja, hogy a zeneszerző nagy reménységekre jogosít. Ami pedig nem igaz.

Vidéki színház. A *siófoki* színházban a héten három estén vendégszerepel *Sziklói* Szerecs. A fiatal primadonna a Gécükban, a Kisálamusziban és a Madarászban játszik. — *Somogyi* Karoly, a nagyváradi színtársulat igazgatója jelenleg Balaton-Füredön működik, ahol a társulat augusztus 15-ig marad. *Babán* egy-egy népszínműben fog vendégszerepelni, *Baba* Sárika pedig operatükében. Augusztus 15-ikén a társulat Szarvasra megy, ahol *Nyarai* Antal lép fel néhány kiváló szerepében.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Ó Új Idők. A párisi világkiállítás és az angolok fiemei vendégszereplése sok érdekes képből és leírásból található az *Új Idők* e heti számában. Az elsőben a magyar vadászati kiállítás és a divot története, a másodikban a vendégek fogadása és a tiszteltükre rendezett népiünnep gyönyörködötti a szemét. Magyar minden ízében az a két kép is, amelyet a budapesti atleták párisi szerepléséről közöl az *Új Idők*. Széprodamai erék dolgában pedig kiváló *Bárony* István novellája és *Malonyai* Dezső regénye, akik a divatot kedvelők, azokat *Arabovszky* Julia cikke fogja kielégíteni. Azonfelül számos érdekes apróságot is talál az olvasó abban a számban.

Ó Irodalmi Szecesszió. Bizonyos tekintetben feltűnő fog kelteni az a vállalat, mely e kissé mérészen hangzó cím alatt indult meg a napokban. Egyelőre három kötetet fekszik előttünk: *Tolsztoi* A kofák; *Balzac* A harmincéves asszony és *Daude* Művészasságok című regényei kitűnő magyar fordításban. A vállalat címét egy polemikus hangú előszó magyarázza meg, melyet *Róza* Miklós a minden ízében modern, jeles fiatal író — mint az Irodalmi Szecesszió szerkesztője — irt az első kötethez, s melyben reámutat arra, hogy Szász Károly, a tudós püspök és műfordító volt az, aki a Kisfaludy-Társaság idej nagygyűlésén gunyosan irodalmi szecesszióknak keresztelte el a modern irodalmat. Ezzel szemben — ugymond a szerkesztő előbeszéde — „ennek a vállalatnak az a célja, hogy rehabilitálja a modern irodalmat, vagy — ha úgy tetszik! — irodalmi szecessziót. Nem a publikum szemében; erre aligha van szükség, hiszen a világhírdalom egész piacán ünnepe egy-egy Zola-s Tolsztoi regény, vagy Ibsen szindar megjelenése, hanem azok szemében, kiket a könnyelműen kidobott szecesszió elnevezés megfélemlített. Annyi bizonyos, hogy akár jogos ez az elnevezés, akár nem, igen okos gondolat volt ily olcsó kiadásban közreboosítani a modern külföldi remekirakat, (egy kötet ára mindössze 30 kr) s csak óhajtható volna, hogy minél előbb sorra kerüljenek Zola, Ibsen, Dosztojevsky és a többiek is. *Róza* Miklósnak neve önálló szépirodalmi kötetek révén gyorsan tett szert megérdemelt népszerűsége és így elég garancia arra, hogy a vállalatba csupa érdemes munka kerül, ami — tekintve a kötetek potom árát — jelentékenyen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a modern irodalom jelesebb termékei a magyar közönség minden rétegében kiszorítsák a selejtes és léha olvasmányokat. Az életravaló vállalat Sachs és Pollák budapesti könyvkereskedők kiadásában indult meg és önálló kötetei 30—30 krajczáért minden könyvkereskedésben kaphatók.

Ó a csendőrség részére legújában kiadott Szolgálati utasításhoz csatolt táblázatos kimutatással kapcsolatban dr. *Balás* Elemér budapesti királyi ügyész az összes magyar büntető törvényeknek és törvényalkaszoknak új gyűjteményes kiadását bocsátotta közre. A zsebkiadás ára bekölte 4 korona. Megrendelhető: Az országos csendőri nyomtatványok raktárában. (Sziv-utca 41.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Árpádkori írásk. *Pfeifer* Manó régiségek-teskedő egy budapesti antikváriuslól megvett egy lim-lom ládát, ami a gazdája sehoggy sem tudott tul adni. Fizetett érte öven koronát, s amikor szakértőkkel megvizsgáltatta az ócska könyveket, fakult íráskot, latinnyelvű iniciális latin okmányokat, többben megállapították, hogy *tizenkét okmány az Árpádkori időkbel származik*, s négy darab kézirat ugyanazon időből való, s a pozsonyi társas káptalan alapítására vonatkozik és mindannyiban becses történelmi adatok vannak. A szerencsés vevő elvitte az íráskot a Muzumba, ott alaposan megvizsgálták a megsárgult foliánsokat, kiválogatták a legértékesebbet, s a Muzem hajlandónak mutatkozott meg is venni az Árpádkorbeli iratokat. Hanem *Pfeifer* nem akarta elfogadni az ígért árt. Néhány nap mulva már meggondolta magát, az igazgatóság azonban akkor kiellenelte, hogy nem vasarolja meg a régi iratokat, mert azokra a pozsonyi társas káptalan tart jogot. *Pfeifer* masnap levelet is kapott dr. *Donnáll* Dezső káptalani ügyészöl, aki felszólitotta, hogy az okmányokat nyolc nap alatt küldje el a pozsonyi káptalannak. A szállítási díjat megtérítik, de egyebet nem, mert az íráskot nem lehetnek magántulajdonra, s *Pfeifer* kártérítési igényt csak azok ellen érvényesíthet, akiktől ezek az írásművek hozzá jutottak, mert a káptalan az okmányokat soha el nem idegeníttette s ezek csakis szabálytalan uton kerülhettek idegen kezekbe. *Pfeifer* ezt az érvetel sehoggysem akarta elfogadni: ő az okmányokat egyébb értékű régiségekkel együtt sommasan vásárolta, s ha a káptalan a apítására vonatkozó okiratok valamelyes módon idegen kézre kerültek, annak ne ő valja karat, aki jóhiszeműleg vásárolt, hanem a pozsonyi társaskáptalan, amelynek irattárában nem ügyeltek eléggé az okmányokra. A dolog híre a papság körében elterjedt, s nagy feltűnést keltett, most *Pfeifer* a bíróság döntésére bizza az ügyet. Ügyvédje dr. *Tetlleni* Armin a napokban *felhívási kereset*et nyújtott be a törvényszékhez a pozsonyi társaskáptalan ellen, s abban felpanaszolja, hogy a pozsonyi káptalan azzal kérkedik, hogy a kérdéses okmányok az ő tulajdonát teszik, mint hogy pedig ügyfele senkinek kérédesét elitüri nem tartozik, a perrendtartás 513. és 514. szakaszában irt rendelkezések alapján arra kéri a törvényszéket, hogy hagyja meg a káptalannak, hogy a kérédes tárgyat levő jog érvényesítése irant záros határidőn belül keresetel indíton, illetőleg erre a felhívási keresetre teletjen, mert különben a káptalannak ez a jogú örökre érvénytelennek fog nyilváníttatni.

SPORT.

Ó Pandora és Ezeremester. *Rohonczy* Gida *Ezeremesterje* csakugyan jó ló lehet, mert már egyimásik trainer is ravette a szemét. *Herbert* Reeves Karlsbadban már tárgyalni kezdett *Rohonczy* Gidával, hogy cserébe adja neki a pályán eddig megjelent legjobb ketéves kancát, *Pandora*t, ráadásul még hozzá — *Haderosét*. A cseréből nem lett semmi, egyelőre még *Törökbecsén* marad a kitűnő kétéves. De

a Magyar Turf ügy értesül, hogy Eszterházy nem-sokára méltó helyére kerül, egyik legkiválóbb angol rainerünk gondozása alá, aki bizonyára Derby-lovat nevel a nagyreményű csikóból.

Alagi versenyek. Ma volt az alagi júliusi pótmeeting második napja, melyre a rekkenő hőség dacára is csak egy özlött a sok budapesti kiránduló. A nap hőse Horthy Jenő volt, ki két győztest lovasgolt, Mari Agnest és a saját lovát, Álomot. A versenyek általában meglepetésekkel végződtek, részletes eredményük a következők:

I. Handicap. Díj 1200 korona. Távolság 1200 méter. Horthy Jenő Almónia (tulajdonos) első, Rohonczy G. Cleopatraja (Krause) második, Geist Gáspár Trillaja (Pfeiffer) harmadik, azután Corvinus, Bohéme és Lauderdale. — Itélet: Könnyen három hosszal első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 62. Helyrefogadások: I. 50: 121, II. 50: 160.

II. Gátverseny handicap. Díj: 1200 korona. Távolság: 2800 méter. Gróf Schönborn F. Diomedéje (báró Eitz) első, Geist Gáspár Ravasz II.-je (Pfeiffer) második, gróf Pejacsevich A. Dollja (Szemere százados) harmadik. Azután Arkadia, Parázs. Itélet: Könnyen három hosszal első, három hosszal harmadik. Parázs elbukott, Arkadia a startnál megállt. Totalizátor: 10: 37. Helyrefogadások: I. 50: 125, II. 50: 168.

III. Háromvesek eladó gátverseny. Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Gróf Eszterházy Pásztorfi (Machán) első, Horthy J. Mumusa (Philips) második, Geist Gáspár Redactora (Csompora) harmadik. Azután: Timon, Ariadne, Barkarol, Cyranó, Próba. Itélet: Könnyen két hosszal nyerve, ugyanannyival harmadik. Totalizátor: 10: 58, helyre: I. 50: 61, II. 50: 65, III. 50: 56.

IV. Eregy-akadályverseny. Díj 1500 korona. Távolság 4000 méter. Jankovich-Bésán Gy. Mari Agnese (Horthy) első, Thurn Vallesassina A la grequeja (báró Eitz) második, Geist Gáspár Részese (Krause) harmadik. Könnyen négy hosszal nyerve; Részese feltartott. Totalizátor: 10: 29.

V. Kétévesek eladóverseny. Díj 1200 korona, távolság 1000 méter. Lovag Lad Jagelloja (Travnicek) első, Jankovich-Bésán Gy. Előre II.-je (Fürst) második, Rohonczy G. ur Doni Kozákja (Szébbőlődi) harmadik. Azután Retek, Pile on face, Addio, Bizay, Gondos, Alcás. Itélet: biztosan fejhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 68. Helyre: I. 50: 110, II. 50: 70, III. 50: 83.

VI. Györgytalár-díj. Díj 1200 korona. Távolság 1800 méter. Báró Königswarter H. St. Patriekje (Gömör) első, Geist Gáspár Viveuria (báró Eitz) második, Mr. Brooke Wundermadlje (Tulajdonos) harmadik. Azután: Dóra, Hadfi, Gourmet. — Itélet: Biztosan egy hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 48. Helyrefogadások: I. 50: 95, II. 50: 101, III. 50: 170.

Kottingbrunn. Ma kezdődött meg Kottingbrunnban az idei kilenc napos lóverseny-meeting s mindjárt első napján dőlt el a meeting egyik leg-nyiresebb versenye, a 30.000 koronás schönauai gátverseny. A díjat a nagy favorit Ritka II. nyerte meg gazdájának, lovag Lederer Sándornak. Nagyobb meglepetés nem is volt, mint a következő részletes eredmények is mutatják:

I. Gátverseny. Díj 1800 korona. Távolság 2400 méter. Herceg Auersperg Pharao első, Michelsteter F. Cecilie második, báró Morpurgo Jour fix harmadik, azután Damiette, Ma-holnap, Delujo, Commoner, Mandrill. Itélet: Könnyen 2 1/2 hosszal nyerve, 3 hosszal 3-ik. Totalizátor: 10: 23. Helyrefogadások: I. 50: 85, II. 50: 147, III. 50: 244.

II. Kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Gróf Degenfeld J. High Leicester-híreje első, Blaskovics E. Csalókjája második, báró Springer Kicsodaja harmadik, azután Pausanias, Versuch, Cartell. Itélet: könnyen 2 1/2 hosszal nyerve, 3 hosszal 3-ik. Totalizátor: 10: 15. Helyrefogadások: I. 50: 66, II. 50: 117.

III. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1800 méter. Okolicsanyi E. Drávaja első, Dréner Antal Hängdian második. Capt. George Buluwayoja harmadik, azután Almaviva, Peninsular, Contrás. Itélet: nyakhosszal nyerve, 7 hosszal 3-ik. Totalizátor: 10: 35. Helyrefogadások: I. 50: 88, II. 50: 95.

IV. Schönau-díj gátverseny. Díj 30.000 korona. Távolság 2400 méter. Lovag Lederer S. Ritka II.-je első, Blaskovics E. Avar II.-je második, Mr. Dorryt Clarietteje harmadik, azután Suada, Dandár, Jalec, Pascha, Ucalagon, Sherman, Carma. Itélet: Könnyen 5 hosszal nyerve, 2 hosszal 3-dik. Totalizátor: 10: 20. Helyrefogadások: I. 50: 81, II. 50: 194, III. 50: 108.

V. Kétévesek eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. B. Üchritz Zs. Ikaja első, gr. Trautmandorff L. A. B. C.-je második, Egyedi L. Stroheuerje harmadik, azután: Sári volt a neve, Joka, Hasrman, Mauritis, Lady Ibe, Zu friedenheit. Itélet: Küzdelem után 1 és fél hosszal első, fél hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 29. Helyrefogadások: I. 50: 70, II. 50: 96, III. 50: 68. A győztes megvevte gr. Orsieh Pal 1800 koronáért.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Br. Üchritz Zs. Kynastja első, Br. Springer G. Or Durja második, Drener A. Gezanikta harmadik, azután Aldomás, Balek. Itélet: Könnyen három hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 58. Helyrefogadások: 50: 113, II. 50: 71. Győztesre nem volt ajánlat.

VII. Kétévesek handikapsja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Mautner V. Mary Diamondja első, Mr. Roberts Onyxja második, báró Springer G. Florestanja harmadik, azután Satan, Marietta, Ne ha-

ragudj, Satanella. — Itélet: Könnyen 4 hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 125. Helyrefogadások: I. 50: 169, II. 50: 71 és III. 50: 289.

Legujabb.

Belgrád, július 22.

Sándor király proklamációja egészen váratlanul érte még az udvarral érintkezők körökét is. Az egész városban tudták, hogy a fiatal király tüzesen udvarolgat Masin mérnök szép özvegyének, de senki sem sejtette, hogy az udvarlásnak ily komoly vége lesz, már azért sem, mert Masinné 36 éves s így tizenkét évvel idősebb a huszonnégy éves királynál. A belgrádi lakosság a király eljegyzéséről értesülvén, valószínűleg tüntet e házassági terv ellen. Jóformán csak a középületeken van lobogó. Ugy mondják, hogy Györgyevics miniszterelnök már rég tudott a király szándékáról, de komolyan csak akkor lépett föl a házasság ellen, a mikor látta, hogy egy férfias elhatározással áll szemben. Ekkor benyújtotta lemondását, amelyet a király szó nélkül elfogadott. A többi politikusok is helytelenítik a király választását, a legtöbben főképp a nagy körülöntség miatt, amely a fejedelmet menyasszonyától elválasztja. A király proklamációjának kibocsátása után magához hivatta Nikolajevics Szvetozárt és meg akarta bizni a kabinet alakítással, de Nikolajevics kereken kijelentette, hogy a jelen viszonyok közt nem érez magában elég erőt az ország vezetésére. Nyíltan megmondta a királynak, hogy a belgrádi nép nem rokonszenvez házassági tervével.

— És így gondolkodom én is felség, tette hozzá Nikolajevics; félek, hogy ez a házasság az Obrenovics dinasztia bukását fogja okozni.

Még a király titkára is el van kedvetlenedve, a kínél hűségesebb emberek alig volt a fiatal uralkodónak. Miután leirta a proklamációt, így szólt a királyhoz:

— Felső most már kérem fölmentésemet, mert nem tudnám többé a régi lelkesedéssel szolgálni Felsőgedet.

Égészen bizonyos, hogy Milán király is csak a proklamáció kibocsátása után értesült fia eljegyzéséről, és mindjárt táviratozott haza Karlsbadból, hogy holnap hazakerkezik. Egyben tudatta, hogy lemond a szerb hadsereg főparancsnoki állásáról. Jellemző a király hajthatatlan elhatározására, hogy atyjának lemondását is elfogadta.

TÁVIRATOK.

A kínai forradalom.

Paris, július 22.

A Temps és a Journal des Débats jelentik, hogy a kínai császár Vilmos császárhoz táviratot intézett, melyben sajnálatát fejezi ki Kettler német követ meggyilkolása felett, a gyilkosok megbüntetését igéri és kifejezi azt a reményét, hogy a német-kínai viszony a mostani állapotok következtében nem fog szenvedni. Ugyane forrás szerint Mac Kinley elnök a kínai császártól hasonló táviratot kapott, mint Loubet elnök.

Washington, július 22.

Seng taotáj táviratilag egy dekrétumot juttatott ide, amely azt mondja, hogy e hó 18-án Pekingben az idegenek sértetlenek voltak. Seng hozzátette, hogy a felkelők egymással harcognak és gyilkolják egymást.

Paris, július 22.

A Havas-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: Juancsikáj kormányzóznak egy e hónap 20-án este kelt távirata azt mondja, hogy Pekingből határozott formában azt a jelentést kapta, hogy valamennyi követ sértetlen és közülök egyik sem beteg. A hivatalos kínai hatóságok intézkedéseket tettek a követek védelmére és megszállására.

Sanghai, július 22.

Li-Hung-Csang ideérkezett. A konzulok elhárították, hogy nem tesznek nála hivatalos látogatást. (Reuter.)

Washington, július 22.

Az a hír, hogy a „Bonaventura” nevű angol cirkáló hajó elhagyta Vusungot, hogy az „Ampring” nevű gőzöst, amelyen Li-Hung-Csang tartózkodik, felügyelet alá vegye, nem nyer megerősítést.

Berlin, július 22.

A svatvai német konzul jelenti e hó 21-iki kelettel: Valamennyi német misszionárius az ország belsejéből ideérkezett és biztonságban van.

München, július 22.

A keletázsiai expedicionális csapat előkészítésével megbízott parancsnokság ma reggel Falkenhayn őrnagy parancsnoksága alatt Genuába utazott. Bucuzásra megjelent a városi parancsnok, valamint nagyszámu közönség.

Innsbruck, július 22.

A Keletázsiaiba induló német csapat egy szakasza ma reggel kilenc órákor Genuába utaztatásban délelőtt ériutete Innsbruck városát. Üdvözlésére megjelentek a pályaudvaron Jenő főherceg a szolgálatmentes tisztekkel, valamint a hatóságok fejei. A főherceg megvendégelte a német csapatot. A reggeli során a főherceg poharat emelt Vilmos császárra, amire Falkenhayn őrnagy, a német csapat parancsnoka ő felsége Ferenc József király egészségére ültette poharát, míg a császári vadászrezd zenekara a német és az osztrák himnusz játszott. Egy órai itt tartózkodás után a vonat harsogó heeh! kiáltások között elhagyta az állomást.

Konstantinápoly, július 22. A lapoknak jelentései egy itt előfordul tüzesetről rendkívül túlozták a dolgot. Ilyen tüzesetek itt nem mennek ritkaságszámba.

Napirend.

Naptár. Hétfő július 23. — Római katolikus Apollinár. — Protestáns: Apollinár. — Görög-orosz: (július 10.) Leone vt. — Zsidó: Thamus 26. — A nap két 4 óra 11 percek. — Nvuszik 7 óra 28 percek. — A hold két 1 óra 4 percek délután. — Nvuszik 5 óra 2 percek délután. — Nap az oroszán jegybe lép délelőtt 9 óra 36 percken. — A főváros magánépitési bizottságának ülése délután 5 órákor az új városbázán.

KÖZGAZDASÁG.

A pozsonyi új alagut. A Pozsonynál tervezett új vasúti alagut közigazgatási bejárása i. hó 21-ikén tartatott meg Petényi Vendel vasúti- és hajózási főfelügyelő vezetése alatt.

A régi alagut az osztrák államvasúttársaság mintegy hatvan évvel ezelőtt építette. Ez volt az ország legelső alagutja. Bár az alagut falazatán folyton nagyobb mennyiségű csapadékvíz szivárgott keresztül, az osztrák államvasut és a vonal államosítása után a m. kir. államvasutak gondos fenntartása mellett az alagut biztonsága iránt sem az gondalom fel nem merült azon az utas közönség mindig és most is egész biztosan közlekedhetik. Az alagut már eredetileg két vágányra épült, de a jelenleg alkalmazott szélesebb kocsikkal járó vonatok egyidejűleg még sem haladhattak át, miért is az alagut meglehető kibővítése ekerülhetetlenné vált. A kibővítést a m. kir. államvasutak igazgatására úgy tervezték, hogy azal egyidejűleg a szűk helyre szorított állomásnak kellő megbővítésétől előlából a hegyoldal leassak, ennek folytán az alagut egy részét, mintegy 100 méter hosszban le kellett hordani. Ebből a száz méterből mintegy hatvan méter alagutrésznek lefordása a múlt év nyarán és őszén megtörtént, de a hatvanmaradt rész lebontása közben a rendkívül erős téli idő, az előbeváások hegytömegekben oly meglazulást és o.y nyomást idézett elő, melynek a lebontás alatt levő alapfalazat nem birt ellenállni s a beomlás megakadályozni nem lehetett. A beomlott alagutrész ideiglenes helyreállításakor kitűnt, hogy a hegyoldal anyaga csuszásra hajlandó, vízzelkel átszított és elmozdított tömegekből áll, ami ismét arra engedett következtetni, hogy a meglévő alagutnak kibővítése az élénk forgalom fenntartásával nemcsak igen hosszú időt és nagy nehézségeket, de rendkívül nagy költségeket is fog okozni.

E jelenségek arra indították az igazgatóságot, hogy tanulmányoztassa azt a kérdést, vajjon a fennforzó körülmények között nem volna-e célszerűbb a második vágány számára a jelenlegi alagut mellett egy egészen új alagutat építeni.

E tanulmányok teljes sikerre vezettek, mert azokból kitűnt, hogy a fennforzó viszonyok között egy új alagutnak építése nemcsak sokkal rövidebb idő, t. i. két év alatt végrehajtható és sokkal kevesebb nehézséggel jár, mint a meglévőnek csak mintegy hat év alatt végrehozható kibővítése. hanem pénzügyileg is előnyösebb, mert jelentékenyen kevesebbe kerül, mint a réginek a kijavítása.

Ez új alagutnak a közigazgatási bejárása történi meg tegnap Pozsonyban. A kereskedelmi minisztérium és az államvasutak képviselői közül Pozsony város és megye törvényhatósága és közigazgatási bizottságai is részt vettek a bejárásban. Az új alagutravezet ellen nem merült föl szó s az alagut építésének nyilvános pályázatra bocsátása ma a napokban meg fog történi. Az új alagut elkészülte után mindögyik szin-parnak külön alagutja lesz.

Magyar halandósági táblázat. Minden oldalról, de különösen a szakkörök örömmel fogadják Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter ama törekvését, hogy egy magyar általános néphalandósági táblázatot szándékszik kidolgoztatni. Mint értesülünk, egyidejűleg egy másik halandósági táblázat is készül. Ugyan a magyarországi életbiztosító társaságok az Elő Magyar Általános Biztosító Társaság kezdeményezésére, a külföld mintájára, az életbiztosítási intézménynek megfelelő speciális halandósági táblázatot fognak megalkotni, melyhez az előkészítő munkákat még a nyár folyamán megkezdik.

Az aratás Hevesben. A aratás már több gazdaságban befejezték — próbacépléseket még nem lettek — ugyan, azért maris látható, hogy az eredmény csak közepes lesz, a rozs általában szorult szemű, a tiszta búza jobb, de abban is sok kárt tett a rozsa és izzög, az árpa elég bő termést ígér. A tengerik az eső óta magukhoz tértek, meglehetősen kilátást ígérnek, a burgonya is kiaverheti még a szárazságot, a rétek és legelők szépek.

Nagy cellulosgyár. Szászsebesről írják lapunknak, hogy ott nagy cellulosgyár kezdte meg működését, mely a környező kincstári erdőből szerzi be 30.000 köbméter fa-szükségletét: Darányi földmivvelésügyi miniszter készséggel mozdította elő a telep létesítését, mert intenciója, hogy az állami erdészet, ahol arra alkalom adódik, az ipart lehetőségig támogatassa.

A dinnyetermelés érdekében. Darányi földmivvelésügyi miniszter a dinnyetermelésnek emelése és javítása érdekében a kistermelőket ez évben is a Csányi-féle jutalom kamataival jutalmazza s elrendelete, hogy az állami intézet magtermelési, illetve faj-nemesítési kultúrát vegyen.

Árvérés a zálogházban. A budapesti bír. zálogházak belvárosi intézetében mindazokat a tárgyakat, melyek 1899. július havában elzálogosítottak és sem ki nem váltattak, sem át nem irattak, el fogják árverezni, és pedig a ruhaneműket augusztus hó 7-én, az ékszereket pedig augusztus hó 24-én és a következő napokon.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Z. J. Bártfa. Szives figyelmét köszönjük.

V. J. Inam. A kérezeit ügyvéd lakása: IV. Magyar-utca 4. Másik kivanságát a kiadóhivatal már elintézte.

Nyírbátor. Megüzentük már s ezuttal ismételtük, hogy augusztus utolsó napjaiban már be lehet iratkozni, akár a budapesti állami leánygimnáziumba (VI. Uj-utca 1. szám), akár az Országos Nőképző Egyesület leánygimnáziumába (IV. Zöldfa-utca 38.)

Tiszafüredi Terzskauszino. József-körút 60.

Munkaosi kávéház. Meltóztassék eliaradni az Országos Iparegyesületi irodájába, ott az egész névsort betekintheti.

M. B. Ha megengedi, illik is, szabad is. Egyébként nem.

G. B. Budapest. 1. Glück-Somogyi-Gyakorlati angol nyelvtan ára 3 korona 20 fillér. 2. Megkaphatja a Budapesti Napló kiadóhivatalában. 3. Mindenesetre jobb, mert rokonyelv.

Hu olvasó. Attól függ, mennyire vetik vissza. Legjobb esetben csak majusban tehet javító vizsgát.

Tudatlan. 1. Illem. A jó tarsaság szabályai. Utmutató a művelt tarsas életben. Ára 3 korona. 2. Ballagi Mór: Német-magyar és magyar-német szeszórtár. Ára 4 korona. Mind a kettőt megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

Fammarion. 1. Arról nem biztosíthatjuk, hogy bizonyosan főlészik. Pályázatoknál ez mindig kétséges. 2. Együtt végezni a vasuti tanfolyamot és a jogot nem lehet. 3. Ha főlveszik a tanfolyam hallgatójává, esetleg 480 korona ösztöndíjat kaphat. 4. Magán uton nem végezheti a jogot. Illetőleg a studiumokat elvégezheti magánuton is, de nem vizsgázhatik. Vizsgára csak rendes hallgatókat bocsátanak. Azért, ha a jövője függ a konkurzustól, hát nem kockáztassa, hanem konkurraljon.

M. E. 30.210. Majd ha a közigazgatást államosítják, bizonyára intézkedni fognak az iránt is, hogy a kinevezendőkön milyen előképzettséget kívánnak. Meltóztassék ezt az időt bevárni. Mert addig igazán nem adhatunk felzálogosítást, míg magát a törvényt s a kormány intencióit nem ismerjük.

Régi előfizető. 1. Csak egy ilyen vendéglőt ismerünk: Elköd Antalt (IV. Kecskeméti-utca 14.) Kedvezményes, esetleg ingyenes ellátást ad a Mensa Academica 2. A műegyetemen számos ösztöndíj van, amelyre pályázhatik. Prospektust szivesen ad róluk a dékani hivatal.

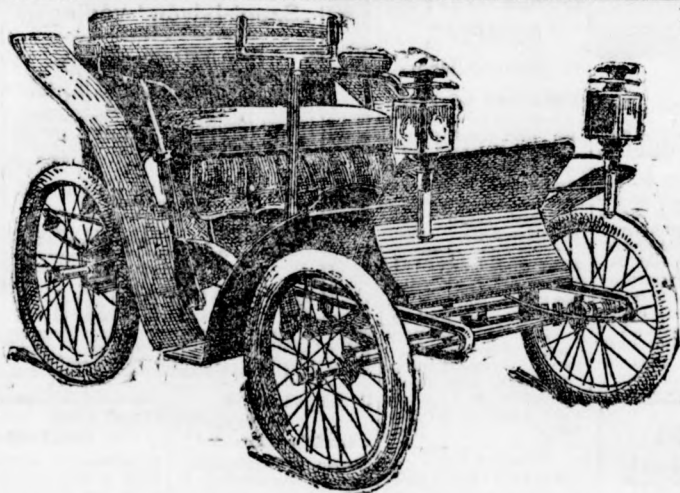
V. A. Maramaros-Sziget. Az eddigi dispoztiozok szerint fogad. Ha időközben akadályozva lenne, az államtitkár tartja helyette az audientát.

Második. Megengedheti. De miután a főigazgató aigha fogja a kérvényt pártolóltag fölterjeszteni, nem valószínű, hogy megkapja az engedélyt.

Sorsjegyek.

L. Gergely. Nem nyert. Az utolsó huzás 1924-ben lesz.

B. M. 108. Dr. V. F. Nagyvárad. Ösv. B. S. n.é. Tolna-Néméd. N. K. Lóna. O. M. Dunaszerdahely. 133.487 előfizető Bekés-Csaba. E. A. Keresztes. W. G. K. -Iarkány. D. S., F. M. Dsz. S. J. Losonc. Dr. M. Selmec. E. A. Bajnok. Sorsjegyeik nem nyertek.

ESZKULAP

„De Dion-Bouton“

motoros automobil kocsi.

Óránkénti 8 krajcár benzin-szükséglet.

A legeszményibb automobil kocsi, a legtökéletesebb és legegyszerűbb gépezettel. Súlya 240 kiló. 2¼ lóerejű. Vízűtő készülékkel.

A kocsi minden gépészi ismeret nélkül is kezelhető s egy órai gyakorlat után a gépkezelés föltétlenül elsajátítható. A kocsin két, szükség esetén még egy harmadik, gyermekülés is van. Acél csövekből, ruganyokból van fölépitve s kerekei kitünő pneumatikon járnak. Óránkénti sebessége harminc-harmincöt kilométer és magaslatokra is fölvezethető. Homokos vagy sáros utakon egyaránt működik.

Julius 4-én az „Eszkulap“ automobil a Criterium du Sudi nagy versenyben az első díjat nyerte el, miután a kitűzött 100 kilométeres utról Camus vezetése alatt 1 óra 58 perc alatt mint első érkezett be.

Továbbá a Páris-Rouen közti 240 kilométeres versenyen ez az automobil kocsi érkezett be elsőnek. Menetideje: 7:20 perc. A Bordeaux-Périgeux-Bordeauxi 260 kilométeres uton második. Menetidő: 5:10 perc.

A párisi, londoni, berlini, lipcsei, lyoni, baieni kiállításokon nagy feltűnést keltett s a legutóbbi hamburgi kiállításon az első díjat nyerte!

Aranyérem! Diszoklevél! Érdemkereszt!

Bővebb felvilágosítást ár- és fizetési módozatokról

a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában

VIII., József-körút 13. Hartmann József urnál.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

URÁNY SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21. Nyári szünet.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. július hó 23-án.

A csodabemutató.

(Rabbi Josefmann.)

Daljáték 4 felvonásban. Irta Goldfaden Ábrahám. Magyar színpad átdolgozta Kövessy Albert. A verseteket írta Makai Emil. Kezdetre 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Hétfő, 1900. július hó 23-án.

Elnök kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Írták: Landesberg A. és Fischl L. Zenéjét szerz.: Müller Nordau. Fordították: Makai Emil és Stoll Károly. Kezdetre 7 1/2 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Hétfő, 1900. július hó 23-án.

Gyöngyi Izsó vendégtollal.

Az új honpolgár. (Goldstein Számi.)

Fővárosi életkép 3 felvonásban. Irta Kövessy Alb. Kezdetre 7 1/2 órákor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Fénytárlat 1/28-kor. Az előadás kezdete 1/29-kor. A Mulató 16-ra szellőztetve van.

Mérsékelt nyári idény helyárrakkal.

Hatásos siker a szenzációs júliusi műsornak.

Joe Frank Jakson

érdekes amerikai Polo nyelvi játékok, (Játékok Transval és angol.)

The Martens német ének negyes.

Jeunesse Dorée-csoport

női trombitás-csoport (10 hölgy).

BERGER TESTVÉREK

zajharmonika művészek, madár- és állathangutánzó. Felső bajorországi táncosok.

Les Sor Borbon's

szíliai énekes és táncosnők.

Ugyint fellépte az összes újonnan szerződött műsöröknek.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dobány nagyjátszó, Karoly-kört 26. és a Mulató nappali pénztáránál.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készitettek.

Torna eszközök, függő-ágyak

kötélárak és mindenemű

hálóik ipartelepe.

Ponyvák, zsákok, rubberitő kötelek fehér kenderből, zsinagék, dohány- és rebuszínórok, kenderitőlők és hevederek. Valódi angol lawn-tennis, football és halászlát készletek gyári raktára.

SEFFER ANTAL

Budapest. Központi városaház épület

Károly-u. 1. bolt sz. 12. Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyzék szerint. Költségvetés tornaferme teljes berendezésére kívánatra díjmentesen.

Zálogházi

cédulákat veszek. Eladok

13 lates ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandókat, gyertyatartókat, hálólakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 fr 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és választék mindenemű ezüst műtárgy, arany, arany férfianok költőgővel, grammja 35 kr., masszív arany gyűrűk 2 fr 40 krtól, tula remon-toir órák 6 fr. Grünberger Armin Béla örököszi Budapest, IV., Városház-tér 9., l. em. 23. Harsobazár. Képes árjegyzéket bér-műve és ingyen. Részletfizetésre is.

BUTOROK

eny készpénzért mint.

részletfizetésre

a leggyorsrubból a leg-inomabb kivitelig legjutányosabban

Éhrenten és Fuchs

testvéreknel,

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 8.

Andrássy-ut közelében.

Képes árjegyzék ingyen.

Részletfizetésre is.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATTI

GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az

egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

Ezen iskola előkészít ifjakat, kik tanulmányaikat bármily körülmény miatt abbanhagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 óra terjed. — Prospektus ingyen és bérmentve.

Beiratás naponként délután 4—7 óra között.

Nyarálok

tulajdonosainak.

„AEOL“-hangszerek

A szabadban természetesen leg-buzam által zengnek és önmagukban igen kellemes varázsszert (összehangzást) löznek elő, ami minden fogékony kedélyre meglépő és kedves benyomást gyakorol.

Ily hangszerek kiválóan kerültek, igaznak és világos stb. igazi díszül szolgáltnak és a helyekről nem is volna szabad azoknak hiányozni. — Részletes árjegyzék díjtalan.

Sternberg Armin és Testv.

os. és kir. udvari hangszergyár

BUDAPEST,

Kerepesi-ut 36 sz.

Zongora-termék: Kossuth Lajos-utca 22. (Sároly-körút sark. Zenepalota.

Nagy vagyont,

tekintélyes jövedel-

met szerzheth mindenki,

ki a század leghaszno-

sabb könyvét, a világszer-

te előnyösen használt. „Ke-

reskedelmiVegyeszet”

című terjedelmes művet

megrendeli, mert ebből

540 oly foglalkozást tan-

ul meg, melyivel férfi,

nő, gyermek, 15ke nélküli

naponta 20—30 koronát

évente 5000—6000

koronát megkereshet.

A kinek biztos kerese-

tes, ki mellékfoglalko-

zást óhajt, rendelje meg,

mig a csekély készlet

tar. Intelligens egyének-

nek megbeszélhetetlen.

A könyv kétszázszem bűvö-

ltet új kiadását az első

kiadás 2 korona bolti ára

helyett 2 korona 60

fillér kedvezményes áron

rendelheti meg mindenki

a „Kereskedelmi Ve-

gyeszet” könyvkiadó-

vállalatánál Ujpest, Ló-

rinc-utca 24.

Ugyanitt megrendelhető

„Az illat és szőpítő-

szerek készítése” című

könyv, ára 1 kor. 30 fill

Minden

elfogadható árért kaphatók

költözökös nehézségek

miatt Andrássy-ut 56. alatt

Hegedűs Zsigmond olajfest-

mény, kiváló izézés laká-

dísz és díszmőartúryai.

Ugyanitt a bolthezesség

kiadó. Az üzlet augusztus

hó 1-től Andrássy-ut 17.

alatt fog létezni.

Bolthelyiség

remek portállal Andrássy-ut 56. alatt kiadó; ügy-nökök díjaztatnak!!

FALB

az idén is sok esőt jósol a nyári hónapokra, tanácsos lesz tehát a gazdáknak jó vízhatlan ponyvákrol gondoskodni, nehogy kazaljaik beázzanak. A Fischer-féle zsák- és ponyvagyártar (Budapest, Nagykorona-utca 18.) mint a legmegbízhatóbbat a legolcsóbbat ajánlhatjuk, mely kívánatra mintákat ingyen, bérmentve küld. Használt, jókban lévő ponyvák és mindennemű új zsákok a legolcsóbb árban nyonyant kaphatók. Pongyva kölesz 60 intézet.

Férfiak

figyelmébe.

A legmakacsabb és idült hűségfolyólsádnál (máglyás stb.) egyedül gyors és biztos sikerrel használhatunk a „Gonorrol-pluhák”, melyek egyedül csak Silberstein S. vegyészeti laboratoriumában Bécs IX. Rossnerháide 35. kapu-tól, ára egy doboznak 2.50 frt (ezen összegzet levél-bélyegekben is lehet beküldeni).

Titkos

betegségek

mindennemű impotentiát

meg 10 és 60 krtól is

meglehető sikerrel, alaps-

szan gyógyítja

med. univ.

Dr. Fabinyi

v. körházi orvos, specialista

oly módszerrel, melyet

sok ezer betegnél

biztos eredménnyel alk-

almazott számos évi körhá-

zi gyakorlatában.

Biztos sikerrel folyik a

horiziumi stólyán is szet-

heto. Levelekre útjainra

niel válasz: kívánatra

gyógyászok. 19078

Lakás: Budapest, VII.,

Erzsébet-körút 12. l. om.

Bojrárt a lóposzónál.

Külön váztermek.

Rendel: d. e. 9—3-ig

este 6—8-ig.

Közép-osztály

Ferenc József-kabát 4 frt

Jaquet — — — — 3 frt

Frack — — — — 5 frt

Nadrág — — — — 2.50.

Rothberger Jakab,

Kristóftér 2. 1-a5 emelet.

Első budapesti

kávemagazin

szétküldési osztálya

kávé

elvámlva és bérmentve.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50

4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50

4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50

4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50

1/4 kg. Csász. kev. tea 1.50

1/4 kg. Karaván tea 1.40

1/4 kg. Törmelék tea —.90

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-u.4.

Több évi bérletre

keresek a II-ik kerületben

nem nagy távolságban a

„Margit-Parkhoz” egy

modern berendezési kis

házat kerítek. Ajánlatokat

arral „L. Ignác” jellel a

„Budapesti Napló” kiadó-

hivatalába körek. 10981

Azonnali házvétel.

Földszinti vagy villa-

szerű kis házat a II.

vagy III. kerületben a

„Margit-hídtól” nem

nagy távolságban,

venni szándékozom.

Mielőbbi részletes

ajánlatok „E. J.” jelleg

alatt e lapozh külden-

dök. 10980

Várkonyi Dező

Szegény legények

A régi betyár roman-

tikából való néhány el-

beszélés ez, amelyet a

régi újságírók gárdájának

ezen tehetséges tagja

gyönyörű hamisítatlanul

magyar nyelven annyi

közvetlenséggel írt meg,

hogy igen élvezetes ol-

vasmányul szolgál. Ara 2

korona, bérmentes kül-

déssel — a pénz előzetes

beküldése esetén 2 kor.

20 fillér. Kapható a „Bu-

dapesti Napló” kiadóhiva-

talában József-körút 18.

A legjobb szivarka

büvelyeket

árusítja az Uránia sziv-

arkahüvely bizományi

raktár Budapestben. Kertész-

utca 35. Árjegyzékek ingye-

s bérmentve.

Advertisement for Dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Herczel, dr. Kétli, dr. Korányi, dr. Laufenauer and dr. Liebmán, featuring a portrait of a man.

Advertisement for DUPLA MALTASÖR (Double Malt Beer) with a logo and text.

Advertisement for Szent-István védjeggyel (St. Stephen's trademark) featuring a coat of arms and text about beer quality.

Advertisement for Belák István, BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u.4.

Advertisement for BARÁT-MALTASÖR (Friend Malt Beer) with a logo and text.

Advertisement for Honi ipar (National industry) featuring a portrait of a man and text about books and products.

Advertisement for CSILLAGÁSZAT (Stargazing) and METEOROLOGIA (Meteorology) with a logo.

Advertisement for LAMPEL ROBERT (Lampel Robert) featuring a portrait of a man and text about books and products.